

Հայկական ԱԵԿ-ի Մասով Թղթական Կողմը Կրկին Ակտիւացել

ԱՐՄԵՆՈՒԹԻՒՆ ՄԵԼՔՈՆԵԱՆ

Թուրքիան եւ Ատրպէջճանը վերջին Յ տասնամբեակում, ոչ մի առիթ բաց չթողնելով, միջազգային հարթակներից ու հանդիպումներում պարբերաբար հնչեցրել են, թէ իբր Հայկական ատոմակայանը վտանգաւոր է եւ անհրաժեշտ է այն փակել: Թրքական այդ երկու պետութիւնները յաջողութեան չեն հասել, քանզի ատոմային էներգետիկան այն ոլորտն է, որտեղ տեղ ունեն նախ տեխնիկական գնահատականները: Իհարկէ, սա չի նշանակում, թէ արժեզրկուում են քաղաքական գնահատականները, բայց այդ տարիներին Հայաստանն այլ կարգավիճակում է եղել, այլ «ձայնով» եւ կարողացել է չէզոքացնել թրքական ձայնը՝ ՀԱէկ-ի մասով միջազգային մասնագիտական-տեխնիկական գնահատականների հետ միասին: Թուրքիան ու Ատրպէջճանը այսօր էլ չեն դադարեցնում իրենց քաղաքական յայտարարութիւնները, ինչը հիմա ունի նաեւ տնտեսաքաղաքական հիմք. այլ կերպ՝ Թուրքիայում հիմա ատոմականան է կառուցւում, էլեկտրակայի արտահանման լուրջ ու ազմավարութիւն ունի եւ, ընականաբար, այդ պետութեանը ձեռնտու է ՀՀ-ի՝ ատոմականան չունենալը, եւ յետագայում Թուրքիայից այս մասով կախման մէջ ընկնելու:

2000-ականներին եՄ-ն մեզ
խորհուրդ էր տալիս փակել ատո-
մակայանը, փորձը ցոյց տուեց, որ
երբ հաստատակամ մնացինք չփա-
կելու որոշման մէջ (տեխնիկատն-
տեսական բոլոր պարամետրերով
ապացուցուած), շահողը մենք դուրս
եկանք: Մանաւանդ որ մասնագիտ-
ները միշտ են ասել, թէ ատոմակա-
յաններն աւելի մաքուր են աշխա-
տում, քան, ասենք, ջերմային կա-

յանները։ Հիմա Եւրայնանձնաժողովն էլ միջուկային էներգետիկան «կանաչ» է՝ յաջտարարել (քաղաքական հասրաւոր կրկնուելիք արդյուքը դուրս եկաւ)։ Մեզ մնում է հաստատակամ լինել եւ շարունակել զարգացնել միջուկային էներգետիկան՝ այն դիտարկելով մեր երկրի էներգետիկական անկախութեան եւ անվտանգութեան համապատեկում։

Հաստատակամ մնալու համար
մեր կողմից չպէտք է անտեսուի
հայկական Աէկ-ի մասով թրքական
ոչ մի յայտարարութիւն, եթէ նոյ-
նիսկ այն յիմարութիւն է: Ասրպէց-
ճանի նախագահ իշհամ Ալիեւը,
ընդունելով ԱէՄԳ-ի ղեկավար Ռա-
ֆայէլ Գրոսիին, ասել է, թէ իբր
«կայանը մեծ միջուկային վտանգ-
է ներկայացնում Ասրպէցճանի,
Թուրքիայի, Հայաստանի եւ ողջ
տարածաշրջանի համար, աշխա-
տում է հին տեխնոլոգիաներով եւ
ունի լուրջ տեխնիկական խնդիր-
ներ»: Բնականաբար, ատրպէցճա-
նական մամուլը չի նշի, թէ ինչ է
ասել Գրոսին: Փոխարէնը մենք կը
տեղեկացնենք, որպէսզի յանկարծ
ատրպէցճանական այդ յիմարու-
թիւնը չիրացուի մեր հանրութեան
շրջանում: Բայց մինչ դա նախ
անհրաժեշտ որոշ փաստեր մէջբե-
րենք:

ՀԱՅԿ-ի դէմ ժամանակին
արշաւ էր սկսել փորձագէտ Ռի-
չարդ Ռուսոն, որի յօդուածները
տպագրուում էին «Foreign Policy
Journal»-ում: Ի՞նչ պարզուեց, Ռու-
սոն Պաքուի ատրապէջնական
դիւնագիտական ակաղեմիայի մի-
ջազգային յարաբերութիւնների
մասնագէտ էր: Այսինքն՝ արեւմտ-
եան այս փորձագէտը աշխատա-
վարձ էր ստանուում Ատրապէջնակի
իշխանութիւններից: Կարծ ասած,
սա այն է, ինչ կոչւում է՝ ատրապէյ-

Ճանական ազդեցութեան գործակալ:

ինչեւէ, զանք մեր օրեր: 2022թ. Հոկտեմբերի 4-ին Հայկական ԱԷԿ էր այցելել Ասոմացին Էներգետիկայի միջազգային գործակալութեան (ԱԷՄԳ) գլխաւոր տնօրին Ռաֆայէլ Գրոսիի գլխաւորած պատուիրակութիւնը: Այս, այն նոյն Գրոսին, ուժ Ալիեւն ասել է մեր ԱԷԿ-ի իր վտանգաւորութեան մասին: Գրոսին մեծ գոհունակութեամբ էր նշել, որ իր նախորդ այցից ի վեր կայանում բազմակողմանի լայնամասշտաբ աշխատանքներ են իրականացուել, ինչն, անշուշտ, կ'երաշխաւորի կայանի լատագայ անվտանգ եւ յուսալի շահագործումը: «Ես այսօր հնարաւորութիւն ունեցայ սեփական աչքերով տեսնելու այն հսկայածաւար աշխատանքը, որն իրականացուել է Մեծամորի ԱԷԿ-ում, եւ համոզուեցի, որ դուք իրապէս արժանի էքայն աջակցութեանը, որը արածագրութեանը է ԱԷՄԳ-ի կողմից: Շարունակէ՞ք աշխատել նոյն ողովի իսկ մենք մեր հերթին կ'անենք հնարաւոր ամէն ինչ ձեզ աջակցելու համար», - եղափակել էր ԱԷՄԳ-ի ղեկավարը:

Սրանից առաջ՝ նոյն տարուաց Սեպտեմբերի 27-29-ը, հայկական պատուիրակութիւնը մասնակցել է Վիեննայում կայսցած ԱԱՄԳ-ի գլխաւոր կոնֆերանսի 66-րդ նստաշրջանին։ Այդ նստաշրջանի շրջանակներում հայկական պատուիրակութիւնը հանդիպել է ատոմային տեխնոլոգիաների՝ խաղաղ եւ անվտանգ նպատակներով օգտագործման բնագաւառի ԱՄՆ պատասխանատու ներկայացուցիչների հետ։ Հանդիպումն արդինաւէտ է եղել։ 2022 թ. Փ. Քետրուարի 21-25-ը ՀԱԵԿ-ում անցկացուեց ԱԱՄԳ-ի փորձագիտական առաքելութիւն

Խուճա՞ղ, թէ՞ Հաշուենկատ Մարդասպանութիւն

ՅԱԿՈԲ ԲԱԴԱԼԵԱՆ

Կար ժամանակ, երբ Հայստ-
տանի ներքաղաքական կեանքում
ընդդիմութիւնների հռետորաբա-
նութեան «կողային» արտայաց-
տութիւնն էր՝ «ոեժիմը խուճապի
մէջ է»: Այդ արձագանքը հնչում
էր, երբ հանրութիւնը փորձում էր
որեւէ հարց տալ որեւէ ընդդիմա-
դիր ուժի այս կամ այն գործողու-
թեան ռացիոնալութեան, արդիւ-
նաւետութեան, նպատակայարմա-
րութեան եւ այլնի վերաբերեալ,
պարզապէս՝ հարց տալ որեւէ ընդ-
դիմութեան, ակնկալել հաշուե-
տուղականութիւն: Բոլոր այդ
դէպքերի ունիվերսալ արձագանք
էր դարձել «ոեժիմը խուճապի
մէջ է» արտայացտութիւնը: Ի
վերջոյ դա վերածուել էր հեգնանք
ու ծիծաղ առաջացնող արտայաց-
տութեան: Այսօր նոյն «ճանա-
պարհին» է «Ալիեւը խուճապի
մէջ է» մի տրամաբանութիւն, որը
փորձ է արւում ներդնել Հայստ-
տանի հանրային գիտակցութեան
մէջ: Ատրպէճանի գործնականում
բոլոր քայլերը «մատուցւում» են
«Ալիեւի խուճապի» տեսանկիւ-
նից: Մի կողմից դա կարող է
միտուած լինել հանրութեանը այս-
պէս ասած ոգի տալուն, բայց միւս
կողմից կայ մեղմ ասած շօշափելի
վտանգ, որ գործնականում այդ
տրամաբանութիւնը կարող է միտ-

ուած լինել ընդամքնը հանրութեան մօտ «աւելորդ հարցեր»

չառաջացնելուն։ Զգիտես, մենք մե՞զ ենք համոզում, որ Ալիեւը կամ Ասրպէյ-ճանը «խուճապի» մէջ է, թէ՞ որեւէ այլ մէկին։ Բայց կա՞զ մէկը, որին հնարաւոր է համոզել այդպէս, որը մեզանից աւելի լաւ չփառէ, թէ ինչ վիճակ է Ասրպէյ-ճանում ու ոեղիոնում։ Թէ՞ այս դէպքում էլ ալիեւեան խուճապը մեզանում ունի ներքաղաքական, ներհասարակական տրամաբանութիւն, որը հոգեբանական իմաստով դառնում է ինքնախաբէութիւն։ Նոյն ինքնախաբէութիւնը կը լինի անշուշտ մտածել, թէ՝ Ալիեւի դէմ կամ Ասրպէյճանի դէմ չկայ խաղ։ Բայց, որեւէ մէկի դէմ խաղ կառուցելու համար պէտք է դաղարել թերեւս ինքներս մեր դէմ ինքնախաբէութեան ծուղակ-ներ գնելը՝ կամաց, թէ ակամայ։ Ալիեւն ունի իհարկէ բազմաթիւ խնդիրներ, շատ խորը եւ լուրջ խնդիրներ։ Բայց, նա շատ դէպքերում հենց այդ խնդիրները լուծելու ու սպասարկելու միջոց է դիմարկում մեր հանդէպ սաղ-րանքներն ու շանտաժը, մարդապանութիւնը։

Ու անում է դա ոչ թէ այսօր
միայն, ոչ թէ 44-օրեացից յետոց,
այլ առնուազն վերջին 10 տարինե-
րին, այդ մեթուր գնելով իր

քաղաքականութեան անկիւնաքա-
րային դիրքերից մէկում: Այստեղ
նրա դէմ խաղ կառուցելու համար
պէտք է դադարել ինքնախաբէլու-
թիւնը, թէ Ալիեւը «ինուճապի-
մէջ» է: Նրա քաղաքական վար-
քագծին աւելի յատուկ է «սառնա-
սիրտ եւ հաշուենկատ մարդաս-
պան» բնորոշումը, որը կարողա-
նում է օգտուել այն միջազգային
իրավիճակից, որ կայ այսօր: Հստ
ացրմ, մենք պէտք է գործենք
ելնելով այն մտացնութիւնից, որ
գործ ունենք ոչ թէ խուճապահարի-
այլ սառնասիրտ ու հաշուենկատ
մարդասպանի հետ, որը կարող է
գէնքը այս կողմ ուղղել անզամ այն
դէպքում, երբ ինդիրներ ունի
բոլորովին այլ ուղղութիւններով՝
իսկ նրան այդ ամէնը «թոյլ են
տալիս» գործնականում բոլոր մի-
ջազգային խաղացողները, որոնք
այսօր Ատրպէճանը ակնյալորէն
դիտարկում են որպէս իրենց աշ-
խարհաքաղաքական դիմակայու-
թեան նշանակալի «պլացդարմ»:
Մեր արդիւնաւէտ ու երկարաժամ-
կտ խաղի համար մենք պէտք է
առանց աւելորդ քարոզչական
մղումների կարողանանք առերես-
ուել իրականութեանը, որպէսզի
առանց պատրանքների եւ ինքնա-
խաբէութեան, արդիւնաւէտ ու դի-
պուկ աշխատենք այն փոխելու
ուղղութեամբ:

«Սիջուկային փիզիքական անվ-
տանգութեան (ՄֆԱ) կուլտուրայի
ինքնազնահատում» թեմայով:
Առաքելութեան նպատակն էր ծա-
նօթանալ կայանում անցկացուած
ֆիզիքական անվտանգութեան կուլ-
տուրայի ինքնազնահատուման ար-
դիւնքներին: Արդիւնքների հիման
վրայ Փետրուարի 25-ին կայացած
եղրափակիչ հանդիպման ընթաց-
քում ԱէՄԳ-ի փորձագէտները
բարձր գնահատեցին ՀԱԷԿ-ի իրա-
կանացրած աշխատանքը:

ԱՅՄԳ-ի ներկայացուցիչները
2019 թ. Հոկտեմբերին էլ Հայաս-
տանում էին: 2012-2018 թթ. իրա-
կանացուած ԱԷԿ-ի շահագործման
ժամկետի երկարացման (ՇԺԵ)
տեխնիկական համագործակցու-
թեան ծրագրերի գնահատման նպա-
տակով Հոկտեմբերի 29-ին ԱՅՄԳ-
ի ներքին վերահսկողութեան ծա-
ռայութեան ներկայացուցիչները
ՀԱԷԿ-ում էին, եւ առաքելութեան
կազմում ընդգրկուած էին նաեւ
մասնագիտներ Մեծ Բրիտանիայից
եւ Գերմանիայից: Համագործակ-
ցութիւնն արդիւնաւէտ է անցել:
Հասանք 2019 թ. Յունիսին: Այս
ժամանակ ԱՅՄԳ թիմը հաղոր-
դագրութիւն տարածեց, որ «Հա-
յաստանը առաջընթաց է գրանցել
միջուկային եւ ռադիացիոն անվ-
տանգութեան ոլորտում իր նորմա-
տիւ բազայի ամրապնդման գոր-
ծում»: Այդ մասին ասուած է
Առողմային էներգիայի միջազգա-

Ծար.ը էջ 16

Մասիս

ՄԱՍԻՄ ՀԱԲԱՔՈՎԵՐԻ

ՊԱՇՏՈՆԱԹԵՐԹ
ՍՈՑԻԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏ ՀՆՉԱԿԵԱՆ
ԿՈՒՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
Արեւնդեան Ամերիկայի Ծրջանի

ԽՄԲԱԳԻՐ
ԳՐԻԳՈՐ ԽՈՏՎԱՆԵԱՆ

ՎԱՐԻՉ ՏՆՈՐԵՆ
ՎԱՐԵԱԶԱՊԱՐԵԱՆ

MASSIS Weekly

**Organ of the Armenian Social
Democratic Hunchakian Party
of Western USA**
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104
Phone: (626) 797-7680
Fax: (626) 797-6863
E-Mail: massis2@earthlink.net

(USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
Published Weekly

ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:
USA \$50.00, \$100.00 (First Class)
Canada \$125.00 (Air Mail)
Overseas \$250.00 (Air Mail).
All payments must be made in
US funds & Drawn on US banks

Periodicals Postage Paid
at Pasadena CA.
Please Send Address Change To
MASSIS WEEKLY

Lntntr

Microchip Technology-ն Մասնաճիւղ Պիտի Բանայ Հայաստանի Մէջ

Վարչապետ Փաշինեան կ'ընդունի ամերիկեան Microchip Technology ընկերութեան փոխնախագահ Պրիւս Վեյերը

Հայաստանի Հանրապետութեան վարչապետ Նիկոլ Փաշինեան ընդունած է ամերիկեան Microchip Technology ընկերութեան փոխնախագահ Պրիւ Վեյերը եւ անոր գլխաւորած պատուիրակութիւնը:

Վարչապետը ողջունած է Microchip Technology-ի մուտքը Հայաստան եւ հայկական Instigate Semiconductor ընկերութեան հետ համագործակցութիւնը, որու ծիրին մէջ Microchip Technology-ն մասնաճիւղ պիտի բանական հայաստանի մէջ: Նիկոլ Փաշինեան նշած է, որ տեղեկատուական արհեստագիտութեան բնագաւառի զարգացումը ՀՀ կառավարութեան առաջնահերթութիւններէն է, եւ ուազմակարական այս ոլորտին մէջ շարունակաբար կայուն աճ կ'արձանագրուի:

«Մենք կարեւորում ենք հեղինակաւոր տեղեկատուական արհեստագիտութեան ընկերութիւնների ներգրաւումը հայաստանէան շուկայ եւ պատրաստակամ ենք աջակցել ներդրումային գործընթացին, ինչը կը խթանի նորարարութիւնների աճը մեր տնտեսութիւնում», ըսած է վարչապետը եւ յիշատակած «Էնթերփրայզ Արմէնիա» ներդրումներու աջակցման կեղրոնի գործունէութիւնը՝ ընդգծելով, որ կառուցին կողմէ ներդրողներուն հետ կ'իրականաց-

ԳԵՐՈՒԹԵՆԸՆ ՎԵՐԱԴԱՐՁԱԾՐ ԳՈՒՄԱՐԻ ՂԻՄԱԳ ՊԵՏԱԿԱՆ ԳԱՂՄՆԻՔ ՓՈԽԱՆցած է ԹՀՆԱՄԻԻՆ

ՀՀ Պաշտպանութեան Նախարարութեան «N» գօրամթափի նիւթատեկինիկական ապահովման հարցով հրամանատարի տեղակալ Ա.Ն.-ն՝ մայորի զինուորական կոչումով, 2021 թուականի Յուլիսին Սիւնիքի մարզի Իշխանասար կոչուող տեղանքին մէջ, մարտական դիրքեր սնունդ տեղափոխելու ընթացքին, եղանակային վատ պայմաներու պատճառով, «Սեւ լիճ» կոչուող հատուածին մէջ, մէկ այլ զինուոր՝ Ա.Տ.-ի հետ միասին, «Ուրալ» մակնիշի ինքնաշարժով յայտնուած է հակառակորդին կողմէ վերահսկուող տարածքին մէջ, գերեվարուած եւ տեղափոխուած է Պաքու:

Ազգային Անվտանգութեան
Ծառայութեան քննչական բաժան-
մունքին մէջ իրականացուած նա-
խաքննութեամբ տուեալներ ձեռք
բերուած է, որ Ա.Ն.-ն, մինչեւ 2021
թուականի Սեպտեմբեր 7, գտնուե-
լով գերութեան մէջ, Պաքուի բան-
տերէն մէկուն մէջ, գրաւոր համա-
ձայնագիր ստորագրած է՝ համա-
գործակցելու օտարերկրեայ լա-

ուի թիրախային աշխատանք: Շնորհակալութիւն յայտնելով ՀՀ վարչապետին բարձր գնահատականին համար՝ Պրիւս Վեցերը նշած է, որ Microchip Technology-ն հետաքրքրուած է հայկական արհեստագիտական շուկային մէջ ծրագիրներու իրականացմամբ եւ կը նախատեսէ գործունէութիւն ծաւալել ծրագրային ապահովման, միքրոչիփերու արտադրութեան, ոլորտային կրթութեան ուղղութիւններով, նպաստել ՀՀ արհեստագիտական էքոհամակարգի զարգացման: Նշուած է, որ Instigate Semiconductor-ը գրասենեակներ ունի երեւանի, Կիւմրիի, Վանաձորի, Իջևանի մէջ եւ կը ծրագրէ ընդլայնել գործունէութիւնը:

տուկ ծառայութիւններու հետ:
Նոյն թուականի Սեպտեմբեր
7-ին Ա.Ն.-ն վերադարձած է Հա-
յաստան եւ 2021 թուականի Դեկ-
տեմբերին նշանակուած է Պաշտ-
պանութեան Նախարարութեան
«N» գօրաժամին մէջ:

Պաշտօնավարման ընթացքին,
Ա.Ն.-ն, հաւաքագրուելով օտա-
րերկրեայ յատուկ ծառայութիւն-
ներու կողմէ, օտարերկրեայ յա-
տուկ ծառայութիւններու ներկա-

տուկ ծառացութիւններու ներկա-
յացուցչին յանձնած է պետական
գաղտնիք Հանդիսացող տուեալ-
ներ՝ այդ կերպ կատարելով պետա-
կան դաւաճանութիւն՝ ի վնաս
Հայաստանի Հանրապետութեան,
որպէս վարձատրութիւն ստանա-
լով 20 հազար 200 տոլար գումար:

Քրէական վարոյթով նախաքն-
նութիւնը աւարտած է եւ 2023
թուականի Մարտ 6-ին հակող դա-
տախազին որոշմամբ մեղադրական
եղրակացութիւնը հաստատուած է,
քրէական վարոյթի նիւթերը յանձն-
ուած են Երեւան քաղաքի առաջին
ատեանի ընդհանուր իրաւասու-
թեան քրէական դատարան:

Հետապնդում՝ Գերագոյն Շտաբի Պետի Նախկին Տեղակալ Հայկազ Բաղմանեանի Նկատմանք

Դատախազը հանրային քրէ-
ական հետապնդում յարուցած է
Հայաստանի Զինուած Ուժերու
Գլխաւոր Շտաբի պետի նախկին
տեղակալ Հայկազ Բաղմանեանի
նկատմածք. որպէս խափանման
միջոց ընտրուած է բացակայելու
արգելքը:

Դատախազութիւնը կը յայտնէ,
որ նախկին պաշտօնեան իր
յայտարարազգութերուն մէջ թաքցուցած
է գոյքերու եւ եկամուտներու
վերաբերեալ տուեալները: Անոր
նկատմամբ աւելի վաղ նախա-
ձեռնուած էր քրէական վարոյթ:

Օրինակ, ըստ հաղորդագրութեան՝ 2018 թուականի յայտարարագրին մէջ Նախկին բարձրաստիճան զինուորականը նշած է, որ իր անուամբ շարժական գույքեր առկայինն էն, դրամական միջոցներ չունի, իսկ որպէս եկամուտ յայտարարագրած է 6.43 դրամ, մինչդեռ 2017 թուականի Դեկտեմբեր 5-ի դրութեամբ անոր անուամբ հաշվառուած եղած են 102 միլիոն 665 հազար դրամով ձեռք բերուած «MERCEDES-BENZ S500L 4MATIC», «MERCEDES-BENZ S450 4MATIC» եւ «VAZ 21011» մակնիշներու ինքնաշարժներ։ Պաշտօնը դադրեցնելու օրուան դրութեամբ անոր դրամատնային հաշուեհամարներին առկայի եղած է տարբեր արժույթներով

A formal portrait of General Leonidas Tadevosyan. He is a middle-aged man with dark hair, wearing a dark green military uniform with gold-colored insignia on the shoulders and collar. A white shirt and a dark tie are visible underneath the jacket. He is looking slightly to his left with a neutral expression.

Զինուած Ուժերու Գլխաւոր
Ծուաբի պետի նախկին
տեղակալ Յայկազ Բաղմանեան

շուրջ 2 միլիոն 37 հազար 125
դրամին համարժէք գումար, բայց
այդ, անոր դրամատնային հաշուե-
համարները համալրուած են շուրջ
174 միլիոն 358 հազար դրամով:
Զօրավար Բաղմանեանը 2009-
2017 թուականներուն ՀՀ Զինուած
Ուժերու Գլխաւոր Շտաբի պետի
տեղակալի պաշտօնը զբաղեցրացած
է, ապա՝ 2018-2020-ին՝ ՀԱՊԿ միացեալ
շտաբի պետի տեղակալի:

Սահմանադրական Բարեփոխումներու Խորհուրդը Որոշած է Պահպանել Կառավարման Ներկայ Զեւաչափը

Հայաստանի մէջ սահմանադրական բարեկան բարեկի փոխուժներու համար ստեղծուած Սահմանադրական Բարեկի փոխուժներու Խորհուրդը որոշ շուրջ կայացուցած է այս պահին պահպանել պետութեան կառավարման ձեւաչափը, իսկ վարչապետի, գործադիր իշխանութեան եւ այլ մարմիններու լիազօրութիւններու շրջանակի յստակացման հարցը կը նախատեսէք քննադրկել Մարտի վերջը:

Այս մասին ըստ ՀՀ արդարադատութեան նախարար Գրիգոր Մինասեանը կառավարութեան նիստէն յետոց լրագրողներու հետ ճեպագրուցին:

Նախարարը ըստու, որ սահմանադրական բարեփոխություններու գործընթացը կ'ընթանայ բնական կշռություն՝ Կ'իրականացուին նաև հանրային քննարկություններ։

«Արդէն հայեցակարգային
որոշ դրոյթներ ուրուագծուել են,
դա «Նախազահ»-ի գլխին վերա-
բերելի դրոյթներ են: Պետութեան
կառավարման ձեւի պահպանման
ու լաւարկման որոշում է կայց-
ուել Խորհրդի կողմից: Այս փու-
լում ձեւաւորում ենք նոր յանձնա-
ժողով: Նախկին յանձնաժողովը
չամացաւ կամ ժամանակակից է եղա-

A medium shot of a man with grey hair and glasses, wearing a dark suit and a red patterned tie. He is seated at a table with papers, looking towards the right. Two other men are visible in the background.

ՀՅ արդարադատութեան
նախարար Գրիգոր Մինասեան
կանացըց իր լիազօրութիւնները:
Միւս շաբաթ արդէն նոր թեկնա-
ծուների ընտրութիւնն է լինելու»,
ըստ Մինասեան:

Նախարարը յայտնեց, որ այն
հասուածը, որ Խորհուրդը արդէն
քուէարկած է, կը պատրաստուին
կառէ նեղսաւաճնէ:

Սահմանադրական Բարեփոխումներու Խորհուրդը ստեղծուած է վարչապետին որոշմամբ 2022 թվականի օգոստոսի 27-ին:

ՎԱՐՁՈՒ ՄՐԱՇ

ՓԱՍԱՏԻՆԱՅԻ ՄԵԶ
(200 ՇՈԳԻԻ ՇԱՄԱՐ)

ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆԵՐ՝
ՀԵՂԱԶՆԵԼ (626) 797-7680

Թրքական Ընդդիմութիւնը Հրապարակեց Իր Միասնական Թեկնածուին Անունը

Մայիս 14-ի ընտրութիւններուն մէջ Ռեճեպ Թալիբի կը տողանի գլխաւոր մշացակիցին անունը՝ Հասպարակակուեցաւ Երկուշաբթիուշ երեկոյեան՝ ընդդիմապիր դաշինքի մէջ մտնող վեց կուսակցութիւններու առաջնորդներուն քանի մը ժամանակակիւած դռնիվակ հանդիպումէն յետոց:

«Մեր քննարկումէն յետոյ ես
իմ պարտքը կը համարեմ տեղե-
կացնել ձեզ, որ նախագահի մեր
թեկնածուն Քեմալ Քըլըճտարօղ-
լուն է», տանտիրոջ իրաւունքով
յայտաբարեց ընդդիմութեան ղե-
կավարներուն հանդիպումը հիւ-
րընկալած ուժի՝ ոչ մեծ իսլամիս-
տական «Սաատեթ» (Երջանկու-
թեան) կուսակցութեան առաջնորդ
Թեմել Քարամօլլազողլուն:

Գլխաւոր սաղմանքը, սակայն,
ոչ այնքան ընդդիմութեան միաս-
նական թեկնածուին անձն էր (Քը-
լըճտարօղլուի առաջադրման ան-
խուսափելիութեան մասին կը խօ-
սէին գեռ շաբաթներ առաջ), որ-
քան դաշինքին մէջ ընդգրկուած
մէծութեամբ երկրորդ ուժի՝ «Լաւ»
կուսակցութեան առաջնորդ Մե-
րալ Աքշեների պահուած քը: Անց-
եալ շաբաթավերջին Աքշեները մէծ
աղմուկով լքած էր ընդդիմադիր
«վեցի ձեւաչափը»՝ պնդելով, որ
էրտողանի դէմ յառաջիկաց ընտ-
րութիւններուն պէտք է պայքարին
կա՞մ Սթամպուլի ընդդիմադիր
քաղաքապետ էքրեմ Իմամօլլուն,
կա՞մ ալ անոր կուսակից, նոյնպէս
ժողովրդահանրապետական, Անգա-
րայի քաղաքապետ Մանսուր Եա-
ւայր:

Երկուքն ալ, ըստ Աքշեների,
շատ աւելի մեծ ժողովրդականու-
թիւն կը վայելեն թուրք հանրու-
թեան շրջանակին մէջ, քան Քեմալ
Քըլըճտարօղլուն։ Այդ, ի դէպ, կը
հաստատեն նաեւ վերջին մէկ տար-
ուան ընթացքին թուրքիոց մէջ
տեղի ունեցած գրեթէ բոլոր ընկե-
րացին հարցումները։

Թթվական ընդդիմութեան
միասնական թեկնածու՝
Քեմալ Քըլըճտարօղլու

Նախօրէին, սակայն, երկու
ընդդիմադիր քաղաքապետերը աշ-
ցելեցին «Լաւ» կուսակցութեան
գրասենեակ՝ խնդրելով Աքշեներէն
վերանացիլ իր դիրքորոշումը: Քա-
նի մը ժամ շարունակուած բանակ-
ցութիւններէն յետոյ կողմերը ի
վերջոյ եկան հետեւեալ փոխզիջու-
մային լուծման: Մերալ Աքշեներ
իր կուսակիցներուն հետ միասին
կը վերադառնայ ընդդիմադիր դա-
շինք, իսկ Քըլըճտարողուուն կը
պարտաւորուի ընտրութիւններուն
յաղթելու պարագային Սթամպու-
լի եւ Անգարայի քաղաքապետերը
նշանակել փոխնախագահի պաշ-
տօններուն: Փոխնախագահի պաշ-
տօններ խոստացուած են նաեւ
ընդդիմադիր դաշինքին մաս կազ-
մող բոլոր կուսակցութիւններու
առաջնորդներուն: Այլ հարց է,
սակայն, որ այդ պաշտօնները ընդ-
դիմութեան յաղթանակին շատ չան-
ցած կրնան զուտ խորհրդանշական
բնոյթ ստանալ: Ընդդիմութեան
նախընտրական ծրագրի առանց-
քային կէտը անցումն է կառավար-
ման նախագահական համակարգէն
խորհրդարանականին:

Φωշինեան Յոյս Ունի

Ծարունակուած էջ 1-էն

շուրջ երեք ամիսէ ապօրինի փակած է Լալչինի միջանցքը, 120 հազար մարդ մարդասիրական աղետի մէջ է։ Հսած է Փաշինեան։ «Լեռնային Ղարաբաղի 120.000 հայերը զրկուած են բնական կազի, ելեկտրականութեան, սննդի, բժշկական եւ այլ կենսական մատակարարութներից։ Մննդի եւ այլ կարեւոր ապրանքատեսակների խիստ սակաւութեան պատճառով Լեռնային Ղարաբաղի իշխանութիւնները ստիպուած եղան լուսահատ միջոցներ ձեռնարկել՝ պարենային կարօններ թողարկել, որոշակի սննդատեսակներ բաժանել ըստ օրաբաժնի։ Փակուել են համալսարանները, դպրոցներն ու մանկապարտէզները, ինչի պատճառով աւելի քան 30 հազար ուսանող երեխաններ զրկուել է կրթութեան իրաւունքից»։

Ատրպէցճանը կը ձգտի Արցա-
խի մէջ ցեղալին զտումներ իրա-

**Արցախի Ոստիկանության
Յետոյ Ալելի Մեծ Անհրաժեշտութիւն
Կ'առաջանայ Պատժամիջոցներ Սահմանելու
Ատրպէյճանի Դէմ. Ատամ Շիֆ**

ԱՄՆ գոնկրէսական Ատամք Շիփ
անդրադարձած է Մարտ 5-ին Ար-
ցախի մէջ ատրպէջանական գոր-
ծողութեան: Իր յայտարարութեան
մէջ Շիփ նշած է, որ ատրպէջանա-
կան ուժերու յարձակումը, որուն
հետեւանքով գոհուած է արցախցի-
Յ ուստիկան, կանխամտածուած սպա-
նութեան եւս մէկ արարք է եւ կլ-
յանգեցնէ Ատրպէջանի ղէմ պատ-
ժամիջոցներ սահմանելու անհրա-
ժեշտութեան՝ մարդու իրաւունք-
ներու եւ Արցախի ժողովուրդի
ինքնորոշման իրաւունքու խախ-
տումներուն համար:

«Սա հերթական բոնութիւնն
է, որ տեղի ունեցած է Լաշխնի
միջանցքի շրջափակման հետեւան-
քով յարաջացած եւ շարունակուոր
մարդասիրական ճգնաժամի ըն-
թացքին, որուն պատճառով 120.000
մարդ յայտնուած է սարսափելլ
պայմաններու մէջ։ ԱՄՆ պէտք է
դատապարտէ Ասրպէջանի յար-
ձակումները Արցախի վրայ են
պատասխանատութեան ենթար-
կէ Ալիեւի վարչակարգը», միշե-
ցուցած է գոնկրէսականը։

ԱՆ ԱՄՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՔԱՐՏՈՒ

ԱՄՆ գոնկրետական Ատամ Շիֆ

Պարութեան եւ Պայտընի վարչակազմին կոչ ըրած է օգտագործելու բոլոր հասանելի դիւանագիտական խողովակները՝ տարածաշրջանին մէջ աճող անկայունութեան խնդիրը լուծելու եւ Արցախի անվտանգութեան ու ինքնիշխանութեան նկատմամբ յարգանք ապահովելու համար:

Հայաստան-Թուրքի Հանդիպումը Առանց Թուրք Երկրպագուներու

Մարտ 25-ին երեւանի վազ
Սարգսեանի անուան Հանրապետականի մարզադաշտին վրայ կայանա Հայաստան-Թուրքիա փութպահանդիպան ընթացքին թուրքական էլեկտրակառավագուները ներկայ պիտի չըլլա Սա միջազգային գերատեսչութեան ՈՒԵՖԱ-ի յատուկ որոշումն Հայաստանի ֆութպոլի ֆետերասի կը մանրածանէ, որ որոշման պատճառ աւելորդ լարուածութենէն խուսափի թե ֆետերասիոնէն «Ազատութեան յայտնեցին, որ սա ՈՒԵՖԱ նախաձեռնութիւնն է, ո'չ Հայաստան ու ո'չ Թուրքիան այս հարցով հինչպէս թուրք երկրագուները պատասխան խաղը պիտի անցնի

սարսածություն է, ոչ զայտատաշը
եւ ո՛չ թուրքիան այս հարցով ֆութպոլային կառուցին չեն դիմած։
Ինչպէս թուրք երկրպագուները Երեւան պիտի չժամանեն, այնպէս ալ
պատասխան խաղոր պիտի անցնի առանց հայ երկրպագուներու։

Արայիկ Յարութիւնեանի Համաձայն

Հառու նաևուած էջ 1-ի

յած է Արցախի նախագահը:
Արայիկ Յարութիւնեանը նա-
եւ ըսած է, որ եթէ կարծիքներ կան,
թէ պէտք է ընդունիլ Աստրազէցանի
առաջարկը, ապա այդ մարդիկ
կրնան իրենց քաղաքացիական իրա-
ւունքներու ծիրին մէջ բարձրա-
ձայնել այդ տեսակէտը. «Փորձեն
ձեւաւորել այդ տրամադրը ութիւն-
ները, երկրին մէջ ձեւաւորեն նոր
իշխանութիւն»:

**«Մարտ 1»-ը Բացայայտուած է, Բայց
Մեղալորները Տակաւին Պատժուած Չեն.
Փաշինեան**

«Մարտ 1»-ը բացայայտուած է, բայց մեղալորները տակաւին պատժուած չեն, յայտնած է վարչապետ Նիկոլ Փաշինեանը՝ «Մարտ 1»-ի զոհերու լիշտակին նուիրուած յուշարձանի բացման:

Լրագրողի հարցին, թէ ինչո՞ւ, գործադիրի դեկավարը պատսխանած է՝ «ամենառեբեր պատճառներով, այդ շարքին՝ իրաւական շարք մը որոշումներու»:

«Ան, որ մինչեւ հիմա «Մարտ 1»-ի մարդասպանները յայտնաբերուած չեն, դա չի նշանակում, որ այդպէս չի լինի; Մանաւանդ՝ ամենամեծ խնդիրը հետեւեալն է, կամ մեծ խնդիրներից մէկը, որ նաեւ քրէական գործի վարոյթներով է հիմնաւորուել, ապացուցուել, որ նախաքննութիւնը 2008 թուականի Մարտի 1-ից անմիջապէս յետոյ ոչ միայն ամբողջ ջանքերը չի գործադրել, որպէսզի տեղի ունեցած յանցագործութիւնը բացայայտուի, այլև բոլոր հնարաւոր ջանքերը գործադրուել են, որպէսզի բացայայտումը դժուար լինի կամ անհնար դառնայ», ըսած է վարչապետը:

Փաշինեան յիշեցուցած է, թէ քրէական գործով պարզուած է, որ դէպքի վայրէն յայտնաբերուած պարկուճներուն մէկ մասը փոխուած է:

«Պատկերացնել կարելի է, թէ այս ամէնն ինչ հետեւանքներ է բերում: Բայց դա կապ չունի իմ, յամենայն դէպս էնքանով, որքանով ես կարող եմ դիրքորոշում արտայայտել իրաւապահ մարմինների վերաբերեալ, իմ դիրքորոշումն այն է, որ լիարժէք եւ ամբողջական մենք պէտք է հասնենք բացայայտմանը: Դա մեր օրակարգից դուրս չի եկել», ըսաւ Փաշինեան:

Վարչապետը իշխանութեան միւս ներկայացուցիչներուն հետ Մարտ 1-ի առաւտեան մասնակցած է «Մարտ 1»-ի զոհերու լիշտակին նուիրուած յուշարձանի բացման:

Նշենք, որ այս տարի կը

**Ուաշինկրընը
Երեւանի եւ Պաքուի
Համար**

Շարունակուած է 1-էն

Կամարտութիւնը չի կրնար ունենալ ուազմական լուծում, եւ վէճերը լուծելու համար ուժի կիրառումը անընդունելի է, իսկ ինդիրներու լուծման միակ ճանապարհը բանակցութիւններու սեղանն է, երկխօսութիւնը եւ դիւանագիտութիւնը:

Յայտնի Լրագրող՝ Թաքուլ Յակոբեան

Շարունակուած է 1-էն

Կապերպու համալսարանը (Թիֆլիս):

Ան աշխատած է «Անկախութիւն» (1991-1995), «Երկիր» (1998-2000), «Ազգ» (2000-2005), ՀԵՏՔ (2005-2006), «Ազդակ» (2005-2016), The Armenian Reporter (2008-2009) պարբերականներուն մէջ, Հայաստանի Հանրային ռատիոյի (2004-2008), «Սիվիլիթաս» հիմնադրամի եւ «Սիվիլնեթ» օնլայն հարթակին մէջ (2009-2021), ԱՀԻՔ ՄԵԴԻԱ հարթակի (2021-2023):

Թաթուլ Յակոբեան Հայկական Ռւսականական թիւններու ԱՆԻ հիմնադրամի համակարգողն է եւ հիմնադիրը 2014 թուականի նոյեմբերէն սկսեալ:

2005-ին Յակոբեան արժանացած է Երեւանի մամուլի ակումբի «Մամուլի ազատութեան ժամանակը» մրցանակին՝ Ղարաբաղեան հակամարտութեան հետեւողական եւ համակղմանի լուսաբանման համար:

Թերթին մէջ տարածաշրջանագին զարգացումները լուսաբանելու համար:

2009թ. ան ստացած է Երեւանի մամուլի ակումբի մէկ այլ մրցանակ՝ իր «Կանաչ ու Սեւարցախեան օրագիր» գիրքի համար:

2014-ին ան արժանացած է Հայկաշէն Օգուննեան գրական մրցանակին իր Երկրորդ՝ «Հայերը ու թուրքերը» գիրքի համար:

2016թ. Յակոբեան արժանացած է Երեւանի մամուլի ակումբի «Մամուլի ազատութեան ժամանակը» մրցանակին՝ Ղարաբաղեան հակամարտութեան հետեւողական եւ համակղմանի լուսաբանման համար:

2019 թ. Յակոբեանն արժանացած է Media Excellence Award (2018 Universal Rights Award) մրցանակին:

ՀԱՆԴԻՊՈՒ-ՔՆՆԱՐԿՈՒ

Ս. Դ. Հնչակեան Կուսակցութեան
Քաղաքական Դիւանի Կազմակերպութեամբ՝

Հանդիպում-Քննարկում Լրագրող
ԹԱԹՈՒԼ ՅԱԿՈԲԵԱՆ-ի Հետ

Նիւթ՝
Իրավիճակը Հայաստանի եւ
Արցախի Մէջ

Տեղի կ'ունենայ

ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ, ՄԱՐՏ 15, 2023

Երեկոյեան ժամը 8:00-ին

NAGORNO-KARABAKH

ՀԿԲՄ-ի Փաստինայի կեդրոնէն ներս՝

1060 N. Allen Ave., Pasadena, CA 91104

Մուտքը՝ Ազատ

Ուժրանիոյ Պատերազմն Ու Անոր Ազդեցութիւնը Հայաստանի Եւ Արցախի Վրայ

ՓԱՆՈՍ ԹԻԹԻԶԵԱՆ

Աչա այսօր արդէն տարելիցն
է Ռուսիոյ կողմէ Ուքրանիա ներբ-
խուժումին: Պատերազմը, որ նպա-
տակ ունէր մի քանի օրուան ըն-
թացքին ծունկի բերել արեւմտա-
մէտ Ուքրանիոյ իշխանութիւննե-
րը, ներկայիս կը շարունակուի
սաստիկ կերպով:

Պատերազմները առհասարակ
իրենց բնոյթով, կ'ունենան անակն-
կալներ։ Ուքրանեան, որ բնակչու-
թեամբ նուազ քան մէկ երրորդը կը
կազմէ Ռուսիոյ, շատ աւելի նուազ
հարուստ ուազմական, տնտեսական
եւ այլ տեսակէտով, իր կատաղի
ընդիմութեամբ Ռուսիոյ երկու հա-
րիւր հազար հաշուող բանակին
դէմ, ամբողջ աշխարհը զարմա-
ցուց։ Միւս կողմէն, ոռուսական բա-
նակը, որ կարծուած էր ըլլալ
աշխարհի ամէնահզօր եւ լաւա-
գոյնս մարզուած բանակներէն մէ-
կը, ուազմադաշտի վրայ յուսախաք
պիտի ընէր միջազգային հանրու-
թիւնը։ Արդարեւ բացայաց եղաւ
այն իրողութիւնը, թէ ոռուսական
բանակին կը պակսէր արդիական
'command and control' ը, արդիա-
կան զէնքերով եւ անհրաժեշտ պա-
րենաւորումով օժտուած ըլլալը,
ինչպէս նաեւ յստակ ըմբռնումը թէ
ինչու՞ կը կոռւէր դրացի, մշակոյ-
թով, լեզուով ու ինքնութեամբ
իրեն մօտիկ երկրի մը դէմ։

Հարց տանք թէ ինչու՝ Ռուս-իոյ նախագահ Վլատիմիլիր Փութինը ձեռնարկեց նման պատերազմի մը Եւրոպայի մէջ: Պատմականորէն քիչ մը ետ երթալով, մատնանշենք որ Խորհրդապային Միութիւնը 1991-ին պիտի կազմալուծուէր առանց մէկ փամփուշտ պարպելու: Ուստի ինքնաբերաբար կը ստեղծուէր 'սու-*polar*' աշխարհ՝ մը: Ամերիկացի քաղաքական գիտնական Francis Fukuyama-ն նորաստեղծ իրողութիւնը կը բնութագրէր որպէս 'the end of history': NATO-ն, որ 1948-ին կազմուած էր Խորհրդապային Միութեան դէմ ինքնապաշտպանութեան նպատակով, տուեալ պայմաններուն տակ ինքնաբերաբար այլեւս աւելորդ նկատուելով լուծարքի պէտք է ենթարկուէր: Իրողութիւնը այն եղաւ սակայն, որ NATO-ն ոչ միայն չլուծարուեցաւ, այլ քաղաքական նոր բնոյթ մը ստանալով, իր ուժեղը արագօրէն պիտի ընդլայնէին համանելով մինչեւ Ռուսիոյ սահմանները:

Փութինի բուռն բողոքները, Միւսիխ, 2007-ին ոչինչ փոխեցին։ Փութին իր ճառին մէջ կը մատնանշէր, թէ Ամերիկան որոշած էր միաբեւեռ աշխարհ մը կազմել, այսինքն՝ աշխարհի տիրապետութեան համար։ Աւելցնենք նաեւ նախագահ Փութինին ջղագրպիո կերպով արտասանած ճառը միջազգային հանրութեան, Ուքրանիոյ պատերազմէն ճիշդ երեք օրեր առաջ։ Խօսքը իրեն տանք։ »...Ուքրանեան մեզի համար դրացի երկիր մը չէ պարզապէս։ Ան, անբաժանելի մէկ մասնիկը կը կազմէ մեր երկրի պատմութեան, մշակոյթին եւ մեր հոգեկան աշխարհին։ Արդի Ուքրանեան ամբողջապէս ստեղծուած է Ռուսիոյ կողմէ։ Ամերիկացի եւ Եւրոպացի Ուքրանիա թափանցումը Ուքրանիոյ ինքնութիւնը բռնի փոխելու արարք մը, մեր դէմ ուղղուած 'weapon of destruction' մըն է։ « Մեր-ը կը

Նշանակէր Ռուսիոյ եւ Ռէքրանիոյ
դէմ:

Սեր Համեստ կարծիքով, եթէ
NATO-ի ուժերը արագօրէն դէպի
Արեւելեան Եւրոպա յառաջանալով
չշրջափակէին Ռուսիան, ո՞չ Փու-
թինը ինք պիտի գար իշխանու-
թեան գլուխ եւ ոչ ալ Ուքրանիոյ
պատերազմը տեղի պիտի ունենար:
Աւելցնենք նաև այն, թէ Արեւ-
մուտքը Ռուսիոյ Ուքրանիա ներ-
եւու ժամանել հայտնէ ակունք-

լուսունը պարագաները պահպանվելու համար կան կայսրութիւն մը ստեղծելու։
Ու Քրանիոյ պատերազմի սկզբնական շրջանին, մասնաւորաբար Ամերիկան, վարանոտ վերաբերում ցուցաբերեց։ Սխալ չէ ըսել, Ու Քրանեան ձգելով իր ճակատադրին։ Սակայն քանի պատերազմը զարգացաւ, Ու Քրանիոյ նախագահ *Vladimir Zelensky*-ին եւ իր բանակը այնքան աւելի վճռակամութիւն եւ Ռուսական յարձակումներուն դժմ յաջողութիւն արձանագրելու կարողութիւն ցուցաբերեցին։ Արեւմուտքը, ի տես այդ անակնկալ յաջողութիւններուն, հետզհետէ աւելի նիւթական օժանդակութիւն եւ արդիական զինք ու զինամթերք

Հասցուց Ուքրանիոյ ինքապաշտ-
պանութեան հաշլոյն։ Ռուսական
բանակը եթէ անկարող եղաւ ուք-
րանական կարեւոր քաղաքները
գրաւելու, սակայն եւ այնպէս ան-
յաջողեցաւ Ուքրանիոյ Արեւելեան
հողամասերու մէծ մասը գրաւել,
Donbas եւ Luhansk-ի հողամասե-
րը, որոնք աւելի Ռուսերով բնակ-
ուած էին։ Յետազային զանոնք
Ռուսիոյ հողամասին կցելով։

Իրարայշջորդ տասնամենակ-
ներուն տեղի ունեցող պատերազ-
մական զարգացումներուն մասին
խօսիլը մեզ հեռուները կրնայ տա-
նիլ: Մենք պիտի գոհանանք միայն
կարգ մը կարեւոր կէտերու վրայ
ծանրանալով:

Նախ ընդգծենք, որ Ռուսիան,
այսինքն Փութինը, սպառիչ, դէպի
պարտութիւն տանող պատերազմ
մըն էր որ կը մղէր Ուքրանիոյ մէջ։
Ռուսիոյ վրայ կիրար կուող եւ աս-
տիճանաբար աւելցող պատժամի-
ջոցները Ռուսաստանը կատարե-
լապէս կը խզէին Եւրոպային, ու-
ժանիւթի եւ այլ տեսակէտներով
զայն մղելով դէպի Զինաստանի
գիրկը։ Աւելին՝ Ուքրանիոյ հրեայ
ծագումով եւ ասպարէզով դերա-
սան նախագահը, անդադար ամե-
րիկեան եւ Եւրոպական դռները

բախելով, կը յաջողէր նորանոր
գէնքերու տիրանալ: Եւ ացն աստի-
ճան յառաջ երթալ, որ ան կը
համարձակէր Ռուսական հողամա-
սի վրաց, հիւլիսական գէնքերու
վերաբերող ուազմախարիսխներու
ուղղութեամբ հոթիրներ արձա-
կել: Աւելին, Ղրիմը Տօնպասին
կապող կամուրջը քանդել: Այս
բոլորը, Արեւմուտքը ջղագրգու-
թեամբ կը դիտէր:

ի տես այս բոլոր մտահոգիչ երեւոյթներուն, Ռուսաստանը իր կողման է բնաւ չկասեցուց։ Ան, թէեւ կը սպառէր իր զինամթերք-ները, կարիքը ունենալով մասնաւորաբար semiconductor-ներու, սա-կայն եւ այնպէս, Ուգրանական պատերազմի ընթացքին 'nuclear tactical' զէնք գործածելու հաւանա-կանութիւնը կը բարձրանար։ Եւ եթէ այդ զէնքերը գործածուէին, NATO-ի եւ ռուսական ուժերու բախումը անխուսափելի պիտի

դառնար, որուն իբր արդիւնք,
մարդկութեան համար զոյսւթենա-
կան վտանգ կը սպառնար:

Այս բոլոր խիստ մտահոգիչ
երեւոյթները նկատի ունենալով
Նախագահ Biden եւ ամերիկեան
սպայակուտը իրոց խօսքը պիտի
հրապարակէին, այն, թէ պատե-
րազմի շարունակութիւնը ոչ ոքի
յաղթանակ պիտի ապահովէր: Այ-
սինքն՝ ոչ ոք պատերազմը կրնար
շահիւ:

White House-ը սկսաւ շփում-ներ հաստատել Փութինի վարչակարգին հետ, Jack Sullivan-ի, Ամերիկայի Ազգային Ապահովութեան պետին միջոցաւ, որ կապ հաստատեց Փութինի խորհրդական Ushakov-ի հետ, նաեւ անգամի մը համար, Chairman of Joint Chiefs of Staff Mark Milley բացայցայտօրէն յայտարարեց որ ամերիկեան հրամանատարութիւնը ի վերջոյ համոզուած է որ Ռւբանիիոյ պատերազմին մէջ, ո՞չ մէկ կողմ կընաց յաղթական դուրս գալ: Ռուսանակը, նեղը մնալու պարագային կը դիմէ 'nuclear tactical' գէնքի գործածութեան որը արագօրէն աշխարհը կը դնէ NATO-ի եւ ռուսական բանակներու հիւլէական ուժի գործածութեան առջեւել: Իրավիճակը, որ մարդկութեան համար կործանարար հետեւանքներ կընաց ունենալ:

Այսուհանդերձ, պատերազմը ողի
երկու կողմներուն միջեւ փոխա-
դարձաբար ընդունելի լուծում մը
ցարդ չէ գտնուած: Զմեռուան այս
օրերուն, երբ պատերազմը իր տա-
րելիցը թեւակոխած է, սաստիկ
կոխները կը շարունակուին, որոնց
ուսւ բանակը աւանդականօրէն
վարժ է: Միւս կողմէ, Ուքրանիոց
նախագահ Զելենսկի, պարբերա-
բար արեւմուտք կը ճամբորդէ,
նորանոր զէնքեր ստանալու համար
Ամերիկաէն եւ Եւրոպաէն:

Սինչ արեւմուտքը կը ջանաց
իրավիճակը հաւասարակշռել, հաս-
տատուած կը թուի ըլլալ թէ մէկ
կամ միւս կողմը կոփւով յաղթա-
նակ ձեռք չի կրնար բերել: Այս
իրականութիւնը չարգիլեր որ մենք
շարունակենք դիւանազիտական աշ-
խատանքները եւ փորձենք մեր
խնդիրները հետապնդել արեւմուտ-
քի եւ ի մասնաւորի Ամերիկայի
վերին շրջանակներուն մօտ:

ՍԵՐ ԺՈՂՈՎԻՐԴԻՆ ԴԻԾԱԿԱԼԱԾ ՆԵՐԿԱՅ ՄԱՐՏՈՒԹՅԱՒՆԵՐԸ

Բնչպիս վերեւ ըսդգծեցինք, 2020-ի Սեպտեմբերին, Ազրպէջանի յարձակումը Ղարաբաղի վրայ, 45 օր սաստիկ կոխներէ ետք վերջ պիտի գտնէր Պաքուի յաղթանակով: Ուուսական խաղաղապահ ուժերու ուղղակի միջամտութիւնն էր որ պիտի փրկէր Արցախի տարածքը առանց Շուշին:

Պաքուն, իր յաղթանակէն գի-
նովցած, պիտի սկսէր հետզհետէ
աւելի սպառնական խօսքերով ու
սահմանափակն առնառան առառած ո-

Ապահովագրություն զարգացման տարրածք-ներու վրայ յարձակումներ գործելով սարսափի մատնել Արցախի հայութիւնը: Ռուսական խաղաղապահ ուժերը չէին յաջողած ոչ կայունութիւն եւ ոչ ալ խաղաղութիւն հաստատել սահմանամերձ գոտիներու հողատարածքներու կամ շրջաններու մէջ: Առաւել, պատերազմէն ամիսներ առաջ, Մարտ 2020-ին, Ազրբյանի արտաքին գործոց նախարար ծէշիան Պայրամովը, թրքական 'Anadolu Agency'-ի միջոցաւ պիտի յայտարարէր որ Պաքուն նոր հինգ կէտերէ բաղկացած պայմանագիր մը լցած էր Հայաստանին, որ կը վերաբերէր

Երկու երկիրներուն միջեւ փոխարաբերութիւնը բնականոն դարձներու (normalization) որպէս հիմք:

ինչ որ խիստ յատկանշական էր, Ոչ մէկ խօսք Արցախի 'status'-ի մասին: Այսինքն, Արցախը բոլորովին դուրս կ'ինար օրակարգի նիւթ դառնալին: Հինգ կէտերը, որոնք ըստ երեւոյթին անմեղ կը թուէին եւ կը վերաբերէին սահմանի գիծերուն (delimitation) եւ սահմանային հողամասերուն (demarcation) եւ հաղորդակցական ուղիներու բացման՝ Նախիջեւանէն մինչեւ Ազրպէջան, հայկական հողերու վրայով եւ փոխադարձաբար: Ինչպէս կը տեսնենք, Պաքուն աճբարտաւան կեցուածք կը դրսեւորէր երբ Փութին տակաւին միրճուած չէր Ուքրանիոյ պատէրազմին մէջ եւ խաղաղապահ ուժեր տեղադրած էր Ազրպէջանի հողամասին վրայ, ստանձնելուկ միջնորդի գերը՝ Հայաստանի եւ Ազրպէջանի միջեւ խաղաղութեան դաշինքի կնքումին ուղղութեամբ:

Բնականաբար խաղաղութեան
դաշնագիրը կնքելէ առաջ հարկ էր
անհրաժեշտ բանակցութիւնները
կատարել: Նման բանակցութիւն-
ները կը կարօտէին երկար ժամա-
նակի, յետ պատերազմէան շրջանի
դժուար պայմաններուն տակ: Հա-
յաստանը Ազրակէց ճանի հետ երկխօ-
սութեանց ատեն միշտ կը շեշտէր
դրացի երկիրներու հետ բնականոն
յարաբերութիւններ հաստատելու
անհրաժեշտութիւնը: Առով է որ
կարելի պիտի դառնար յարատելո-
րէն խաղաղութիւն, կայունութիւն
եւ ապահովութիւն հաստաել Հա-
րաւացին Կովկասի ամբողջ տարա-
ծաշրջանին մէջ:

Այս բոլորէն ետք, Ազրպէջձա-
նի նախագահ Իլհամ Ալիկը, բացէ
ի բաց պիտի յայտարարէր, որ
Զանգեզուրը (Սիւնիք) եւ Սեւանի
տարածքը Ազրպէջձանական հողեր
էին եւ թէ Ազրպէջձան ուժի գոր-
ծադրութեան պիտի զիմէր ի հար-
կին: Պաքուն կը փորձէր սպառնա-
լիքի տակ իր պայմանները պար-
տադրել Հայաստանին, եւ նեղ ձե-
ւով իր հաշիւը ուղղակի հայոց հետ
լուծել, վերջ տալով Ռուսիոյ եւ
Մինսքի Խումբի գործընթացին:
Ալիկւի միակ օրակարգն էր ամ-
բողջկան վերացումը Արցախի հա-
յութեան եւ հաւանօրէն ամբողջ
Հայաստանին, որպէս անկախ եւ
կենսունակ երկիր:

Մեր դաշնակից Ռուսական նոյ-
նիսկ իրեն դաշնակից Հայաստա-
նին խնդրանքը (կրնանք կոչել
աղաչանքը) անտեսեց, ինքիննք
դնելով միջնորդի դերին մէջ, ոչ
դաշնակիցի:

Ազրպէջնանը փակեց Լաշինի
անցքը, դադրեցուց կազի առաքու-
մը Արցախ։ Յեղասպանական նոր
քայլ մը։ Ազրպէջնան բացարձակա-
պէս կը մերժէր Արցախի օրակար-
սի պուռաթիւնո։

իսկ գալուր լւազը.
Իսկ գալուր արեւմուտքի բռնած
դիրքին, կը նշարենք որ Ամերի-
կայի, Ֆրանսայի եւ Եւրոպական
Միութեան անունով, որոշ ձայներ
կը բարձրանան պահանջելով Ազր-
պէճանէն անյապաղ բանալ Լաչինի
միջանցքը եւ դադրեցնել Հայաս-
տանի եւ Արցախի հայութեան դէօ
ուղղած իր սպառնալիքները: Այ-
սուհանդերձ, քաղաքական հայեաց-
ութեան համարէն որ Փարաւել ու է՞՞

Քով կը սշարենք որ Պաքով դէռ
ուղղակի ճնշումը կը պակսի պա-
հանջքներու գործադրութեան հա-
մար։

Կարճ խօսքով, ի տես իր
ունեցած լծակներուն, Նաթօ-ի ան-

Ծնորհանդէս «Փիլիկեան Ավերէն» Հեղինակ՝ Դոկտ. Մինաս Գոճայեան

ԽԱԶԻԿ ԹԱՍՈՅԵԱՆ

Հինգշաբթի, Մարտ 23, 2023-ին երեկոյեան ժամը 7:00-ին Լոս Անձելը գրամկր հասարակութիւնը սիրով հրաւրուած է մեր քաղաքի հայութեան, Միջին Արեւելքի, Հայաստանի եւ Սփիւրքի հայութեան ծանօթ մտաւրական, կրթական ջակ՝ Դոկտ. Մինաս Գոճայեանի. «Փիլիկեան Ավերէն» խորագիրը կրող հատորի շնորհանդէսին:

Ձեռնարկը իր օրհնաբեր ներկայութեամբ պիտի պատուէ եւ հովանաւորէ ԱՄՆ Արեւմտեան թեմի բարեցան Առաջնորդ՝ Գերշ. Տովնան Արք. Տէրտէրեան:

Ձեռնարկը տեղի պիտի ունենայ Արեւմտեան թեմի Առաջնորդարանի համալիրի «Համբար» վեհաշուրք սրահին մէջ:

Այս շնորհանդէսը կազմակերպուած է ՌԱԿ-ի ԱՄՆ Արեւմտեան Շրջանակին Վարչութեան կողմէ, գործակցութեամբ՝ Առաջնորդարանի «Ձուարթնոց» Մշակութային Յանձնախումբին, ՀԲԸ Միութեան Մելգոնեան Կրթ. Հաստատութեան Սանուց Միութեան եւ Զորք Մարզպանի Հայրենակցական Միութեան:

Արդարեւ Ընկ. Մինաս Գոճայեան անծանօթ չէ «Նոր Օր»ի եւ մեր շրջանակի հասարակութեան համար: (Ընթերցողը առանձին կը տեսնէ յատուկ գրութիւն մը հեղինակի կենսագրութենէն):

Հեղինակը Հայաստանի երեւանի Պետական Համալսարանէն Դոկտորական վկայականին արժանալէ ետք, Սփիւրք կը դառնայ: Նախ կը ծառայէ ՀԲԸ Միութեան կիարոսի Մելգոնեան վարժարանէն ներս, որպէս հայերէն լեզուի եւ գրականութեան ուսուցիչ, ապա ԱՄՆ կ'անցնի եւ կը ծառայէ ՀԲԸ Միութեան Մանուկեան-Տեմի իրեն վարժարանէն ներս, որպէս հայերէն լեզուի եւ գրականութեան ուսուցիչ:

յայտագիրով շաբաթը կէս ժամ ելութ կ'ունենայ եւ այդ յայտագիրը մէծ ժողովրդականութիւն եւ լսարան ունի Լոս Անձելը սիր եւ այլ ԱՄՆ-ի ու աշխարհի հայութեան մէջ: Այս յայտագիրը կը վարէ Հայաստանի մէծանուն փրոքէսոր-ներէն Արտեմ Սարգսեան:

Մէծագոյն գոհունակութեամբ կը լիշնք, թէ Հայց. Առաքելական եկեղեցւոյ ԱՄՆ Արեւմտեան թեմի Առաջնորդը, իր ընդարձակածաւալ եւ վիթխարի աշխատանքի կողքին, միշտ ալ քաջալեր եղած է հայ մտաւրականութեան, արուեստագէտներու եւ ազգային գործիչներու:

Անոնք մայր եկեղեցիի մէջ իրենք զիրենք «իրենց տան մէջ» կը զգան: Անոնք ալ սիրով քաջալերուած են Առաջնորդ Սրբազն Հօր կողմէ, իրենց ձեռնարկները մայր եկեղեցիին սրահներուն մէջ ունենալով:

Դոկտ. Մինաս Գոճայեան միշտ ալ երախտապարտ զգացումներ ունեցած է արաբ ու մանաւանդ Լիբանանի ժողովուրդին հանդէպ: Այս արաբական երկիրները Հայոց Յեղասպանութեան տարիներուն անոնք իրենց սիրտերուն հետ երկիրներու դարպասները բացին, տեղահանուած, խլեակներու վերածուած մէր ժողովուրդին առջեւ Սուրիոյ, Լիբանանի, Իրաքի, Յորդանանի, Եփիպտոսի, Կիպրոսի եւ Պարսկաստանի հանդէպ Դոկտ. Գոճայեան մէծ յարգանքի եւ երախտագիտական զգացումներ ունի:

Այս հատորով հեղինակը իր յարգանքը եւ շնորհականութիւնը եւ լսարան ունի Լոս Անձելը սիր եւ այլ ԱՄՆ-ի ու աշխարհի հայութեան մէջ: Այս յայտագիրը կը վարէ Հայաստանի մէծանուն փրոքէսոր-ներէն Արտեմ Սարգսեան:

Այս հատորը նուիրուած է Լիբանանի ժողովուրդին, հոն ծնած եւ մէծացած է հեղինակը: Այս իր համով հատուկ գրիչով տուած է իր անմոռանալի քաղցր յուշերը Լիբանանի ժողովուրդին ստացած:

Երանի թէ այս գիրքը արաբերէնի եւս թարգմանուի Լիբանանի ժողովուրդին համանելու համար հոն զրուած երախտագիտութեան իսութիւն:

Երանի թէ այս գիրքը արաբերէնի եւս թարգմանուի Լիբանանի ժողովուրդին համանելու համար հոն զրուած երախտագիտութեան իսութիւն:

Մարտ 23-ին

ձեռնարկը պիտի վարէ Դոկտ. Մինաս Գոճայեանի նախկին պաշտօնակից, ծանօթ կրթական մշակ Լորա Գուլյան մէծանութեան, իսկ զիրքը պիտի ներկայացնէ Հայաստանեաց Առաքելական եկեղեցւոյ Սարկաւագ եւ Առաջնորդարանի Փոքրիկ Հրեշտակներ Շաբաթօրեաց վարժարանի պատասխանատու Ցովհաննէս Սարկաւագ Գուլյան մէծանութեան իսութիւն:

Ձեռնարկը ունի ընթերցումնի:

ՀՈՎԱՐԴԱՌՈՐՈՇԵԱՄՑ
Արևմտեան թեմի Առաջնորդ
Գերաշնորհ

Տ. ՅՈՒՆԱՌ ԱՐՔ. ՏԵՐՏԵՐԵԱՆԻ

ՆԱԽԱՉԵՇՈՒՆԻԹԵԱՄՑ
ԱԱԿ Արևմտեան ԱՄՆ-ի Շրջ. Վարչութեան

ՍԱՄԱԿԱՑՈՒԹԵԱՄՑ

«ՋԱՎԱՐՔԻՑ» Սշակ. Յանձնախամքի

Անգլոներուն Կրթական Հաստատութեան Սամանց Սիրիան

Պորք-Սարգսամի Հայունական Սիրիան

ԾՆՈՐՀԱՆԴԵՍ

Գիրքը կը ներկայացնի
ՅՈՒՆԱՌ ԱՐՔ. ՏԵՐՏԵՐԵԱՆԻ
ՅՈՒՆԱՌ ԱՐՔ. ՏԵՐՏԵՐԵԱՆԻ
ՅՈՒՆԱՌ ԱՐՔ. ՏԵՐՏԵՐԵԱՆԻ

BOOK PRESENTATION
“FROM THE SHORES OF PHOENICIA”
Written by: Minas Tiunik

ՏԵՂՄ ԿՌՈՒԵՆԱՅ
ԱՐԵԽԱՏԵՎՈՒԹԵՄՆ ԱՌԱՋԱՎՈՐԱԿԱՆ
«ՀԱՄԲԱՐ» ԱՐԱՀԵՆ ՄԵԶ ՀԱՆԳԸԱԲԹ, 23 ՄԱՐՏ 2023-ԻՆ,
ԵՐԵՎԱՆԵԱՆ Ժ. 7:00-ին
ՀԻՐԱՎԱԿԻՐՈՒԹԵԻՆ
Հասցե՝ 3325 N. Glenoaks Blvd, Burbank, CA 91504

ՄԱՏՏԵՐ ԱԶԱՏ

բաժին մը մասնակցութեամբ նախկին հայերէն լեզուի վաստակաւոր ուսուցչունի՝ Նազելի Գոճայեանի կողմէ, երգ եւ երաժշտութիւն:
Աւարտին տեղի պիտի ունենայ պատշաճ հիւրախիրութիւն մը:
Սիրով հայախուած է մեր ժողովուրդը վայելելու համար այսպիսի մշակոյթաբարոյ լիշարժան ձեռնարկ մը:

Ձեռնարկը ունի ընթերցումնի:

URGENT APPEAL FOR ALEPOO

Once again, our communities are hit hard following the recent devastating earthquake that hit Turkey and Syria. Our fellow Armenians lost loved ones. Residential structures, community centers, businesses and, above all, educational institutions suffered significant damages.

Our brothers and sisters in Aleppo & the Guiligian School need your urgent help...

The Armenian Educational Benevolent Union - AEBU, with all its chapters, is appealing to all of you to give and to give generously to help rebuild this very important beacon of education for Armenians in Aleppo for many decades and secure a safe learning environment for our children.

ARMENIAN EDUCATIONAL BENEVOLENT UNION
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ԲԱՐԵՎՈՐԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵՒՆ

In collaboration with GUILIGIAN BENEVOLENT FOUNDATION - USA

Please donate now at:

AEBU.ORG/ALEPPO

You may also send your donations by check to: AEBU 1060 N. Allen Avenue Pasadena CA 91104

massis Weekly

Volume 43, No. 9

Saturday, March 11, 2023

Artsakh President.

Azerbaijan Has Threatened to Resort to Tougher and More Drastic Steps

STEPANAKERT — On March 6, President of the Artsakh Republic Arayik Harutyunyan convened an extended meeting of the Security Council with the participation of the political forces of the National Assembly and heads of regional administrations.

Before starting the meeting, the attendees observed a moment of silence to honor the memory of the policemen of the Ministry of Internal Affairs of the Artsakh Republic who died as a result of the Azerbaijani sabotage on March 5, after which President Harutyunyan made a statement.

According to the Head of the

State, the Artsakh side met with the Azerbaijani side on February 24 with the mediation and presence of the command staff of the Russian peacekeeping contingent deployed in Artsakh in order to discuss the humanitarian and infrastructural issues arising from the situation. An agreement was reached regarding the second meeting, which took place on March 1 under the leadership of Security Council Secretary Samvel Shahramanyan. Four issues were on the agenda of the meetings: unblocking of the Lachin Corridor,

Continued on page 4

Microchip Technology to Open Branch in Armenia

YEREVAN -- Prime Minister Nikol Pashinyan received on Tuesday the delegation led by Bruce Weyer, Vice-President of the American Microchip Technology Company.

The Prime Minister welcomed the entry of the microelectronics manufacturer Microchip Technology into Armenia and the cooperation with the Armenian Instigate Semiconductor company, within the framework of which Microchip Technology will open a branch in Armenia. Nikol Pashinyan noted that the development of the IT sector is one of the priorities of the Armenian government, and a steady growth is recorded in

this strategic sector.

"We value the involvement of reputable IT companies in the Armenian market and are ready to support the investment process, which will stimulate the growth of innovations in our economy," said the Prime Minister and mentioned the activities of the "Enterprise Armenia" investment support center, stressing that the structure carries out targeted work with investors.

Bruce Weyer noted that Microchip Technology is interested in the

Continued on page 3

German Chancellor Olaf Scholz Emphasizes the Right of the People of Nagorno-Karabakh to Self-determination

BERLIN -- Germany is concerned about the unstable situation on the border of Armenia and Azerbaijan, the worsening humanitarian situation in Nagorno-Karabakh and is in favor of eliminating differences between Yerevan and Baku. Chancellor of Germany Olaf Scholz announced at a joint press conference after his meeting with Prime Minister of Armenia Nikol Pashinyan.

"It is important that Armenia and Azerbaijan resolve their long-standing conflict. The Prime Minister told me about the current situation. We remain concerned about the unstable situation on the border between Armenia and

Azerbaijan and, above all, the increasingly critical humanitarian situation in Nagorno-Karabakh," the Chancellor said.

According to him, the current situation "should be quickly reduced to an acceptable solution for the benefit of local residents."

"From our point of view, it is now important to reach a peaceful solution based on the principles of territorial integrity and sovereignty of Armenia and Azerbaijan, the right of the people of Nagorno-Karabakh to self-determination. All these aspects are equally important," Scholz said.

Continued on page 3

Three Karabakh Police Officer Killed In Azerbaijani Ambush Attack

STEPANAKERT -- Three Nagorno-Karabakh police officers were killed and another wounded on Sunday near Stepanakert in an Azerbaijani ambush attack.

A statement released by the Karabakh police said the officers were ambushed by an Azerbaijani sabotage squad as they rode in a car outside Stepanakert in an area called Khapalu. It released a photograph of the vehicle riddled with bullets.

The officers were identified as Lieutenant Armen Babayan, Major David Danielyan and Lieutenant Ararat

Gasparyan members of Passport and Visa Department staff of the republic.

Lieutenant David Hovsepyan, received a gunshot wound in the chest and was taken to the Republican Medical Center in serious condition.

NKR Interior Ministry dismissed claims by the Azerbaijani side alleging that "weapons were being transported from Armenia to Karabakh." According to the press release, the police officers were simply en route from Stepanakert to their assigned location.

Continued on page 3

Armenia, India Discuss Expansion of Defense Cooperation

NEW DELHI — India's and Armenia's top generals discussed growing military ties between their countries during talks held in New Delhi over the weekend.

Major-General Eduard Asryan, the chief of the Armenian army's General Staff, met with General Anil Chauhan, the chief of the Indian Defense Staff, as he and other senior Armenian officials visited India to attend an annual conference on global security.

In a Twitter post, the Indian military headquarters said Asryan and Chauhan discussed "identifying areas to augment defense cooperation, including opportunities to leverage indigenous defense manufacturing industry."

The Armenian Defense Ministry said, for its part, that they looked at the

"possibilities of expanding defense cooperation between India and Armenia."

The two nations have stepped up that cooperation since the 2020 Armenian-Azerbaijani war in Nagorno-Karabakh during which India's arch-foe Pakistan strongly supported Azerbaijan. Last September, the Armenian military reportedly signed contracts for the purchase of \$245 million worth of Indian multiple-launch rocket systems, anti-tank rockets and ammunition.

Armenian Defense Minister Suren Papikyan explored more such deals during a subsequent visit to India. Indian media reported during Papikyan's trip that Yerevan is interested in acquiring air-defense systems and combat drones manufactured by Indian companies.

Away Fans Banned From Armenia-Turkey Football Games

Citing security concerns, European football's governing body, UEFA, has banned Turkish fans from attending an upcoming match in Yerevan between Armenia's and Turkey's national soccer teams.

The two neighboring nations as well as Croatia, Wales and Latvia were drawn into Group D of the qualifying tournament for the 2024 European Championship that will take place in Germany.

Turkey and Armenia will start their qualifying campaigns at Yerevan's Vazgen Sargsian Republican Stadium on March 25.

The Football Federation of Armenia (FFA) confirmed on Tuesday that UEFA ordered it not to sell tickets to travelling Turkish fans in order to avoid "unnecessary tension" during the game.

For the same reason, Armenian

fans will be barred from the second Euro 2024 qualifier between the two teams which will be played in Turkey in September.

An FFA spokesman told RFE/RL's Armenian Service that UEFA imposed the bans at its own initiative. Neither the Armenian nor the Turkish football federation had requested such a measure, he said.

Armenia and Turkey played each other for the first time in Yerevan in 2008. That match was attended by then Turkish President Abdullah Gul and a small number of Turkish fans.

Gul's landmark trip to the Armenian capital marked the beginning of a rapprochement between the two nations that nearly led to the normalization of their historically strained relations. Then Armenian President Serzh Sarkisian flew to Turkey a year later to watch a second game between the two teams.

Ararat Mirzoyan and Sergei Lavrov Meet in New Delhi

NEW DELHI -- Russia's Foreign Minister Sergei Lavrov called for a quicker implementation of Armenian-Azerbaijani agreements brokered by Moscow during talks with his Armenian counterpart Ararat Mirzoyan held in India on Friday.

The two ministers met in New Delhi on the sidelines of a conference on international security attended by many foreign leaders.

The Russian Foreign Ministry said they discussed Russian-Armenian relations as well as "regional issues" and the Nagorno-Karabakh conflict in particular. It said Lavrov stressed the importance of "intensifying efforts on all tracks of the Armenian-Azerbaijani normalization in accordance with the agreements between the leaders of Russia, Armenia and Azerbaijan."

The Russian Foreign Ministry said that Lavrov's latest meeting with Mirzoyan took place "in a friendly and trusting atmosphere."

The Foreign Ministers exchanged views on issues of regional security and stability, according to a read-out issued by the Armenian foreign ministry.

"The Foreign Ministers of Armenia and Russia discussed the situation in Nagorno-Karabakh resulting from the blockade of the Lachin corridor and disruption of electricity supply by Azerbaijan. The need for the implementation of reached agreements and unblocking of the Lachin corridor in strong adherence to the commitments undertaken under the 9 November 2020 Trilateral Statement was stressed. The interlocutors touched upon issues of the normalization process of Armenia-Azerbaijan relations, delimitation and border security, unblocking of all economic and transport ties as well as the Nagorno-Karabakh conflict. During the meeting the Foreign Ministers also touched upon other topics of mutual interest," the foreign ministry said.

Justice Minister Minasyan: Armenia to Retain parliamentary System of Government

YEREVAN — Armenia will retain the parliamentary system of government, Justice Minister Grigor Minasyan told reporters after a government meeting on Thursday.

Armenia switched to the parliamentary form of government following a string of fundamental constitutional changes enacted through a 2015 referendum, which came into force in 2018.

According to the new constitution, the president's powers are substantially curtailed. He is elected for a term of seven years by the parliament. One and the same person can be elected president only once. The real power is in the hands of the parliamentary majority and the government it forms.

"Constitutional changes are moving forward at a fairly normal pace. Extensive public discussions have taken place. At the moment, certain conceptual points have already been defined – they concern the supremacy of the presidency, the preservation of the current form of governance," Minasyan said.

He noted that a new commission is being formed now to deal with con-

stitutional changes, as the previous one has fulfilled its mandate in time. Minasyan said that the results of public discussions may be presented soon.

As for the prime minister's powers, he said consideration of relating changes is scheduled for the end of March.

On November 30, 2022, Armenia's Constitutional Reform Council voted to preserve and improve the parliamentary form of government.

Monument Commemorating Victims of March 1, 2008 Inaugurated in Yerevan

YEREVAN (Armenpress) — A monument commemorating the victims of the 2008 post-election unrest, colloquially known as the March 1 events, was inaugurated today near City Hall in downtown Yerevan.

President Vahagn Khachaturyan, Prime Minister Nikol Pashinyan, Speaker of Parliament Alen Simonyan, Yerevan Mayor Hrachya Sargsyan, other government officials, members of the public and family members of the victims attended the inauguration.

"I want to underscore that March 1 is not a day of mourning," PM Pashinyan said in his speech. "Because, of course, we mourn and commemorate the victims, but March 1 has a wider context, and the meaning of the life and struggle of our killed brothers is about something completely different. After the 2021 parliamentary election I had various occasions to say that for the first time in the history of Armenia, elections became not the cause of a domestic crisis but the way to overcome the domestic crisis. This is also my personal conclusion from the 1 March 2008 events because as you know I was personally significantly involved in those events and the conclusion is that March 1 was actually about the lack of democracy, it was about breaking the people's free expression, deforming it, depriving the people of expression and making decisions. And this is how we must perceive the meaning of March 1. And at least from this perspective the struggle and sacrifice of March 1 reached its

goal, because vote rigging is a closed chapter in Armenia and there won't be a return to it."

He described the Armenian people as the "guarantors" for never allowing a return to vote rigging and said that the vision of the people is to live a free, happy and fruitful life in a strong, independent and sovereign country.

Deputy Mayor of Yerevan Tigran Avinyan noted that the monument is being opened 15 years since the events. "The meaning of March 1 teaches us a lesson that there should never be a dividing line between the government and the people. And whenever the government and people have these lines it leads to crimes like March 1," Avinyan said.

The sculptor of the monument, Albert Vardanyan, said his creation "came from his heart" because "everyone shared the pain" of those days. "This is an ode to the people and government, so that we never again see such days."

Eight protesters and two police officers were killed in the violent suppression of anti-government street protests that followed a disputed presidential election held in February 2008 which saw Serzh Sargsyan take office. Former President Levon Ter-Petrosyan, the main opposition candidate in the ballot, rallied his supporters to protest against alleged vote rigging.

Ter-Petrosyan's supporters held nonstop rallies in Liberty Square until they were forcibly dispersed by riot police early on March 1, 2008.

Three Karabakh Police Officer Killed

Continued from page 1

"An Azerbaijani sabotage group ambushed in a forest along the road and attacked a police car," the statement said. "The incident resulted in the deaths and injuries of both Armenian and Azerbaijani personnel."

Artsakh's Foreign Ministry called the attack a "flagrant violation" of the November 2020 ceasefire statement and accused Azerbaijan of seeking to escalate tensions.

Karabakh State Minister (Premier) Gurgen Nersisyan linked the deadly incident to Azerbaijani ceasefire violations on Thursday and Friday. Russian peacekeepers likewise reported on Saturday that the ceasefire regime was

violated in two Karabakh districts.

Armenia also condemned the deadly shootings as an act of "terrorism" which it said was "preplanned and ordered by Azerbaijan's supreme leadership."

"These actions by Azerbaijan are a practical refutation of Baku's sincerity regarding the establishment of peace and stability in the region," the Armenian Foreign Ministry said in a statement.

The ministry renewed Yerevan's calls for the international community to send a fact-finding mission to the Lachin corridor and Karabakh.

The Azerbaijani Defense Ministry also reported casualties without disclosing the number.

A Twin of the Red Planet: Armenia to Host Austrian Space Forum's Next Mars Analog Simulation

YEREVAN (Armradio) -- The Austrian Space Forum (OeWF) has chosen Armenia as the host country for its next Mars analog simulation AMADEE24 in March 2024.

"It is now our 14th simulation," said OeWF Director Gernot Grömer at a press conference in Vienna on Wednesday, Futurezone reports.

The missions help test materials, analyze the defects in the system and seek solutions.

Every bug discovered in the process means one less vulnerability in space, where it can be life-threatening. The training in Armenia will take place on a rocky high plateau, as is also the case on Mars. "It's sort of a geological twin of the Red Planet," Grömer said.

The crew for the mission has already been determined: two women and four men from Austria, Germany, Israel, Italy and Great Britain will participate in the simulation. Anika Mehlis from Germany will be the first woman to lead the mission.

"For a month, Armenia will be the hub of Mars research," said Grömer. He expects more than 250 international researchers to provide

scientific support for the mission. "As far as I know, it will be the largest and most complex Mars simulation of the year," said the 48-year-old.

Simulating Mars human-robotic surface activities in terrestrial analogs has evolved into an efficient tool for developing exploration mission architectures. They facilitate to understand the advantages and limitations of future Human planetary missions, becoming an added value for the development of remote science operations, helping to understand the constraints and opportunities of the technology and workflows.

The test sites are being selected for their geological and topographic similarity to Mars. Several factors must be considered to determine whether an area is suitable for Mars analog missions on Earth. First and foremost, the physical and geological characteristics of the terrain must be studied.

Therefore, soil and sediment samples from Armenia, collected during the preliminary exploration of possible AMADEE -24 Mars simulation areas, were investigated sediment-geologically.

German Chancellor Olaf Scholz

Continued from page 1

The Chancellor also supported the work of the EU civil mission (EUMA) in Armenia. According to him, this is Europe's "important contribution" to peace in the region.

Scholz said that during the meeting with the Armenian Prime Minister, they exchanged ideas regarding the deepening of bilateral relations. He men-

tioned the fact that Armenian Prime Minister Nikol Pashinyan has started a process of comprehensive reforms in Armenia. Germany wants to continue assisting Armenia on this way, within the scope of its capabilities. Scholz considered it important that last year Germany started cooperation with Armenia in the field of development.

Scholz and Pashinyan also talked about the countries' economic relations.

Microchip Technology to Open

Continued from page 1

implementation of programs in the Armenian technological market and plans to carry out activities in the fields of software, microchip production, sector education, and contribute to the development of the Armenian technological ecosystem. It was noted that Instigate Semiconductor has offices in Yerevan, Gyumri, Vanadzor, Ijevan and plans to expand its activities.

At the meeting, views were exchanged on interaction in the field of

high and information technologies.

The Prime Minister referred to the economic reform agenda of the Government, presented the programs of the technological sector and noted that the priority given to the sector is evidenced by the creation of the appropriate institute by the Government – the Ministry of High-Tech Industry. Bruce Weyer, for his part, noted that the Microchip Technology company is interested in long-term cooperation and considers the partnership in the field of space research to be promising.

Ararat Home Purchase of Senior Living Community in Glendale Complete

MISSION HILLS, CA – Ararat Home of Los Angeles announces the successful purchase of its new campus in Glendale, CA.

Ararat Home took ownership of the senior living community previously known as Windsor on March 1st and began operating it as Ararat Gardens and Post Acute. The campus occupies almost a full city block near Glendale's Adams Square. It is a life plan community offering 90 independent living units, 50 assisted living units, and 28 skilled nursing beds.

Ararat Home Chief Operating Officer Derik Ghookasian explained that the leadership of HumanGood, the previous owner of the community, approached the Home over a year ago with an offer to sell it. He said, "HumanGood has an excellent industry reputation and had operated Windsor as a highly rated life plan community. We are very proud that they recognized Ararat Home's commitment to excellence and entrusted us to continue delivering quality care and services at what is now Ararat Gardens and Post Acute."

The community's new Executive Director Varsenik Keshishyan said, "We are thrilled to offer the Ararat Home Experience in Glendale and honored to serve as a resource for our

larger Armenian community here. Ararat Gardens will continue engaging residents to thrive and live rich, rewarding lives. And, Ararat Post Acute will continue delivering quality rehabilitative and post-acute care on a short-term basis for residents in the Glendale and surrounding areas."

"This acquisition is a significant milestone for Ararat Home's growth in service of the Armenian community," said Sinan Sinanian, Chair of the Home's Board of Trustees. "Ararat Home was founded in 1949 to serve the community, and in turn, the community has blessed the Home with its support for over 70 years. I thank all those involved at HumanGood for a smooth acquisition process over the past few months and all those involved at Ararat Home for their dedication to our mission, particularly COO Ghookasian, Board Treasurer Michael Surmeian, and George Phillips, Jr. of Phillips Law Partners. Most especially, we are grateful for our community's past and continued support, without which sustaining and growing our mission of care would not be possible."

Ararat Gardens and Post Acute is located at 1230 E. Windsor Road, Glendale, CA 91205. More information is available at ararathome.org.

NAASR to Celebrate Marc Mamigonian's 25 Years with Organization

BELMONT, MA 00 The National Association for Armenian Studies and Research (NAASR) will host an in-person and online program celebrating its Academic Director Marc A. Mamigonian's 25 years at NAASR on Thursday, March 16, at 7:00 pm. Mamigonian will engage in a dynamic conversation with Khatchig Mouradian on a quarter century of developments at NAASR and in Armenian Studies generally, and a multitude of other topics, followed by an open discussion with the audience.

This will be an in-person event and also presented online live via Zoom (Registration: bit.ly/CelebrateMAM25) and YouTube (www.youtube.com/c/ArmenianStudies). For those attending in person, NAASR recommends the wearing of masks to prevent the spread of the Covid-19 virus. A reception will follow the program.

Marc A. Mamigonian is the Director of Academic Affairs of the

National Association for Armenian Studies and Research (NAASR), where he has worked since 1998. He is the co-author of the volume Annotations to James Joyce's Ulysses (Oxford University Press, 2022; with John N. Turner and Sam Slote) and is the co-author of annotated editions of James Joyce's A Portrait of the Artist as a Young Man (Alma Classics, 2014; with John N. Turner) and Ulysses (Alma Classics, 2015, with John N. Turner and Sam Slote). He has served as the editor of the Journal of Armenian Studies and the volume The Armenians of New England (Armenian Heritage Press, 2004), and has published articles in Genocide Studies International, James Joyce Quarterly, Armenian Review, Journal of the Society for Armenian Studies, and elsewhere.

Dr. Khatchig Mouradian is the Armenian and Georgian Specialist at the Library of Congress.

30th Anniversary of Mashdots College

The 30th anniversary of Mashdots College will be celebrated on Saturday, March 25, 2023, starting at 6:00 p.m., in the great hall of the Armenian Society of Los Angeles, located at 117 S. Louise Street in Glendale.

The legacy of the founder of Mashdots College, Dr. Garbis Der Yeghiayan, continues. As of December 2022, a prominent Southern California educator and administrator, Hagop Hovhannesian, took the helm of the College and to best serve the needs of the Armenian Community in Southern California, formed a Board of Directors composed of highly professional educators and financial administrators. They are Ms. Louise Gill, Dr. Minas Kojayan, Mr. Minas Fournouzian and Mr. Kevork Keushkerian.

Hagop was born in Syria and at the age of 14, immigrated with his family to Armenia. He studied English language and literature at the Brusov State Pedagogical Institute of the Russian and Foreign Languages. He immigrated to the United States with his family in March of 1991 and settled in Glendale, California.

Hagop Hovhannesian's professional resume includes 4 years at Nor Or Newspaper as Chief Financial Officer, 11 years at the Armenian Consulate in Los Angeles as Head of the Passport Division and later as the Assistant to the Consul General and 12 years as Head of the Production Unit of a multimillion dollar company.

Mr. Hovhannesian believes that after a lull of two years, due to the

Corona virus, the College will be able to resume its mission and grant certificates in the following specialty fields.

- Early Child Development
- English as a Second Language
- Computer training
- Translating / English, Armenian, Russian, Spanish and Arabic
- Billing

Addressing the many challenges he faces, Mr. Hovhannesian mentioned that first and foremost he will look into securing grants from the Los Angeles County and the State of California. Also, he added, it's important to find sponsors from the private sector, be it individuals or corporations, to be able to continue the role of the college in this vibrant Armenian community.

Mr. Hovhannesian's ultimate goal is to provide the above mentioned specialties, where upon completion their course of studies, students will be granted official certificates to pursue their dreams in the fields they have chosen as careers. Armenian language and culture, he noted, will also be an integral part of their course of studies.

Mr. Hovhannesian plans to meet with the Presidents of various colleges, to learn from their experiences and more importantly, to work with them in the common goal of educating youngsters to serve the educational needs of their prospective communities.

We wish Mr. Hovhannesian good luck and much success in his endeavors to revitalize the important role of Mashdots College in the field of education.

Azerbaijan Has Threatened to Resort

Continued from page 1

restoration of electricity supply from the Republic of Armenia to Artsakh, uninterrupted supply of natural gas, and re-exploitation of the Kashen mine.

"During the second meeting, the representative of Azerbaijan attempted to discuss political topics using the word "integration", but Mr. Shahramanyan prevented that, saying that if they should discuss political issues, it should be the topic of recognition of the independence of Artsakh by Azerbaijan. He added that they are not authorized to discuss political issues and cannot discuss such issues at this meeting," A. Harutyunyan noted.

According to the Head of the State, after that, the Azerbaijani side conveyed through its channels that either we accept the integration policy, or there will be no solution to the existing problems, on the contrary, there will be tougher and sharper steps.

"We did not accept, we do not accept and today I want to state again that it is not only a decision of the Security Council, but the overwhelming majority of our people accept that we will not deviate from our right to independence and self-determination. And that means that in the near future we will have various developments, situations that we have to face. We choose to either continue the struggle that we have embarked on, or if there are such moods in the public that we should accept the proposal presented

by Azerbaijan, then they have the opportunity to speak up within the scope of their civil rights and say that the path we have chosen is wrong, try to shape those moods, and form a new government in the country. But since we have chosen the path of struggle, please first of all respect our decision and do not react to any such phenomena and do not attach any internal political implications," said the President.

Touching upon the tragic case of the killing of police officers of the Ministry of Internal Affairs of the Artsakh Republic as a result of an Azerbaijani sabotage on March 5, the President of the Republic noted that, unfortunately, such provocations are not excluded in the near future.

"We must realize the fact that we have to struggle for a long time and within the framework of that struggle there will be such situations, and we should take preventive measures. I have discussed our problems with the State Minister and today I want to instruct the Government by the decision of the Security Council to develop a program in the directions of food security and energy security, as we have to calculate all scenarios," said Arayik Harutyunyan.

At the meeting of the Security Council, Defense Minister Kam Vardanyan delivered a report on the operational situation. Subsequently, there was an exchange of ideas, and a number of decisions were made as per the agenda.

ՄԵԼԻՔ-Ազարեանցի Եկամտաբեր Տունը. Թիֆլիսի այցեքարտը Ռուսաւելու փողոցում

Սոյն յաւելուածի աւարտին բոլորովին աւելորդ պիտի չըլլաց ստորեւ ամ բողջութեամ Ըներկայացնել Անի Գասպարեանի կերոնշեալ յօդուածը՝ արծարծուած Նիւթին Վերաբերեալ ընթերցողին ամ բողջական պատկերացում ծըլ տալու համար:

Ալ. Մելիք-Ազարեանցի Եկամտաբեր շենքը Ռուսականի փողոց, Թիֆլիս

ԱՐԴ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ

Թթէիլիսիում եմ: Թիֆլիսա-
հայ ընկերներից մէկը՝ Վազգէնը,
առաջարկում է գնալ Ռուսթաւելու
պղղոտայի ռեստորաններից մէկը,
որը Հին Թիֆլիսի ամենավեղջեցիկ
շէնքերից մէկում է գտննում: Երաշ-
խաւորում է, որ քաղաքի ամենա-
համեղ խինկալին այնտեղ են մա-
տուցում: Քայլում ենք դէպի Ռուս-
թաւելի, մօտենում շէնքին, որի
մոնումենտալ տեսքն ու շքեղ ճար-
տարապետութիւնը միանվածից աչք
են գրաւում: Մտնում ենք ներս,
բարձրանում փայտէ հին աստի-
ճաններով, ու տպաւորութիւն է
ստեղծուում, որ հիմա հանդիպելու
ենք մէկ դար առաջ այնտեղ ապ-
րած բնակիչներին: Համնում ենք
Յրդ յարկ, տեղաւորւում լեփլեցուն
սրահներից մէկում ու պատուիրում
խինկալին:

«Գիտէ՞ք սա ինչ շէնք է»,
հարցնում է Վազգէնը ու չսպասե-
լով պատասխանի՝ ասում «Մելիք-
Ազարեանցի տունն է, յայտնի թիֆ-
լիսահայ վաճառական, մեկենաս»:

Մինչ զարմանքից ուշքի կը
գամ՝ փորձելով ուղեղիս որոնման
համակարգում գտնել Մելիք-Ա-
զարեանց ազգանունը, Վազգէնը
շարունակում է պատմել տան պատ-
մութիւնը: Պարզուում է՝ Մելիք-
Ազարեանցն այս շքեղ տունը կա-
ռուցել է իր գեղեցկուհի դստեր՝
Թագուհու յիշատակին, որը 1904
թուականին 22 տարեկանում մա-
հցել է անբուժելի հիւանդութիւ-
նից: Նա պատմում է, իսկ ինձ
թուում է, թէ այս տանը դեռ շրջում
է Թագուհու ուրուականը: Մարմ-
նովս սարսուռ է անգնում...

Խինկալին մատուցում են, եւ
խօսակցութեան թեման միանգա-
ծից փոխւում է: Բայց վազգէնի
պատմածից մէջս մի անհանգիստ
դող է մնում, սիրտս ասես սեղմւում
է, դէմ առնում պատի, ու տրամադր-
ութիւնս ընկնում է: Անգամ Թբի-
լիսիի ամենահամեղ խինկալին չի
օգնում: Թագուհու ուրուականից
չեմ վախենում, պարզապէս տան-
տէրերն ինձ արդէն այնքան հարա-
զատ են, որ ուզում եմ իմանալ
նրանց մասին ամէն ինչ: Ու մինչ
ընկերներս զրոյցով են տարուած,
փորփրում եմ ինստերնետը: Ափսոս,
Մելիք-Ազարեանցի մասին հայկա-
կան տիրոյթում գրեթէ ոչինչ չկայ:
Փոխարէնը վրացական աղբիւր-
ներն են տեղեկութիւններ բերում,
բարեբախտաբար՝ ուուսերէն: Մէկ
ժամուալ ընթագրում բազալաւ-

տում եմ ՄելիքԱզարեանցին ու
նրա հրաշագեղ առեղծուածային
տունը:

Թիֆլիսեան Պասած կամ Սելիք-Ազարեանցի Տունը

Այս եզակի ճարտարապետական կառուցյալը, որն իբրև եկամտաբեր տուն աննախադեպ էր ողջ Կովկասում, համարում է Թիֆլիսի սիմվոլներից մէկը, եւ սա ասում ենք ոչ թէ մենք՝ հայերս, այլ թիֆլիսցիները։ Վրացական զբոսաշրջային ընկերութիւնների կայքերում Թբիլիսիի ամենատեսարժան վայրերի շարքում ներկայացուած է հայ մեծահարուստ, առաջին գիլդիայի վաճառական, բարերար Ալեքսանդր Մելիք-Ազարեանցի եկամտաբեր տունը։ Այն Թբիլիսիի հպարտութիւնն է, ին քաղաքի պատմութիւնն ու դէմքը։

Մելիք-Ազարեանցի տունը կառուցուել է 19121915 թթ. ոռուս ճարտարապետ Նիկոլայ Օբոլոնսկու նախագծով: Այն Թիֆլիսի առաջին եկամտաբեր տունն էր եւ հարուստների տներից առաջինը, որ այդքան նրբօրէն ու զգուշօրէն էր կառուցուել:

Ծենքի զարդաքանդակներից մի մաս

Շէնքը հսկայական տարածք է զբաղեցնում, ունի 45 յարկ, մի քանի մուտքեր, շքեղ պատուհաններ: Ճակատային մասը զարդարուած է մարդակերպ քանդակներով ու զարդանախչերով: Մինչ 1953 թուականն այն քաղաքի ամենաբարձր ճարտարապետական կառուցն է եղել: Այդ հսկայածաւալ կառուցը նաեւ ստորգետնեայ յարկեր ունի, ասում են՝ 45 յարկ էլ ներքեւում է թաքնուած: Յամենայն դէպս 90ականներին ստորգետնեայ առաջին ու երկրորդ յարկերում սրճարաններ ու բարեր են գործել, այժմ էլ ներքին 2 յարկերը կան:

Շէնքի ճարտարապետական
նշանակութեան մասին թերեւս մաս-
նագիտները պէտք է խօսեն, քանի

որ այն լուրջ նախագիծ է: Սա այն
ժամանակների համար իսկապէս
եզակի կառուցք է թէ՛ իր շինարա-
րական բարձր որակով, թէ՛ ենթա-
կառուցուածքներով ու գեղեցկու-
թեամբ: Տունը կառուցուած է չա-
փազանց բարդ ու ելիկի վրայ, այդ
պատճառով ունի մի քանի խորու-
թիւն: Ծինարարութեան ընթաց-
քում լրացուցիչ խնդիրներ են
առաջացրել ստորգետնեայ ջրերը: Առաջին անգամ կովկասում շէնքի
հիմքի կառուցման ժամանակ իւ-
րօրինակ տեխնոլոգիա է կիրառ-
ուել՝ կապարէ կարկաս, որը հնա-
րաւորութիւն է տուել պաշտպանել
կառուցք ստորգետնեայ ջրերից եւ
մեծապէս բարձրացրել է շէնքի
ամրութիւնը:

Այս կառուցը եզակի է սաեւ
նրանով, որ առաջինը թիվլիսում
ունեցել է ջրամատակարարման եւ
էլեկտրամատակարարման ինքնա-
վար համակարգ, ջեռուցման հա-
մակարգ, հեռախոսացին գիծ, կի-
նոթատրոն, փոքրիկ պուրակ ցայ-
տալբիւրով ու էկզոտիկ բոյաներով,
կայանատեղի կառապանների հա-
մար, որոնք ծառացում էին բացա-
ռապէս տան բնակիչներին: Այստեղ
տեղակայութել են նաեւ խանութներ,
դեղատուն, ֆոտոստուդիաներ, վար-
սավիրանոց եւ այլն:

Ասում են՝ ճարտարապետ Օբոլ-
լոնսկին, իմանալով տանտիրոջ
դատեր ողբերգական պատմութիւնը,
չէնքի ճակատացին մասը նախագ-
ծելիս օգտագործել է խորհրդան-
շական դեկորներ՝ սպոց ծաղկեպ-
սակներ եւ արցունքի կաթիլիների
տեսքով պատռհաններ:

«Զբանակներ թթվիլսիով»
խորագրի շրջանակում 2016 թուա-
կանին «Սպուտնիկ Գրողիայի»
սիւնակագիր Եկատերինա Միկա-

ըիձէն անդրադարձէլ է Ալեքսանդր
Մէլիք-Ազարէանցի տան պատմու-
թեանը եւ ուշագրաւ տեղեկու-
թիւններ ներկայացրել։ «Մէլիք-
Ազարէանցի տունը. Թիֆլիսէան
մարգարտի ճակատագիրը» վեր-
նագրով յօդուածում վրացի լրագ-
րողն առանձնակի սիրով ու ջեր-
մութեամբ է ներկայացնում շէնքի
պատմութիւնը։ Նա քամահրանքով
նշում է, որ 70ականներին շէնքը
իշխանութիւններին չափազանց մեծ
ու անիմաստ տարածք զբաղեցնող
կառուց է թուացել, ցանկացել են
քանդէլ այն ու տարածքը միացնել
Հանրապետութեան հրապարակին։
Բայց իմանալով հիմքում առկայ
կապարի եւ շէնքի կառուցման
յատուկ տեխնոլոգիայի մասին՝
մտափոխուել են։

Թիֆլիսահայ Վազգէնը շէնքի
քանդման հետ կապուած պատմում
է. «70ականներին, երբ որոշել են
շէնքը պայթեցնել, ուսումնասիրել
են նկուղներն ու հիմքերը, եւ երբ
սկսել են հաշուարկել, թէ ինչքան
պայթուցիկ է պէտք, հասկացել են,
որ այդքան պայթուցիկ օգտագոր-
ծելու դէպքում ոչ միայն այս շէնքը
կը փլուի, այլեւ շրջակայ ամբողջ
տարածքը: Դրա համար էլ չեն
ասաթէոսու»:

պայմանագրել»:
Միկարիձէն նաեւ գրում է, որ
2000ականներին կրկին քննարկել
են շէնքը քանդելու հարցը. չէ՞ որ
այն փաստացի կիսում է հրապա-
րակը եւ հսկայական տեղ է զբա-
ղեցնում: Սակայն ՄելիքԱզարեան-
ցի առևաը երկրորդ անգամ է վե-
րապրել: 2015 թուականին շէնքի
առաջին յարկում հրդեհ է բռնկուել,
սակայն «մեր հսկան», ինչպէս
բնորոշում է վրացի լրագրողը,
կրկին կարողացել է գոյատեւել:
Հետաքրքիր է, որ շէնքում, բացի
խանութներից, ուստորածաներից ու

սրճարաններից, կան նաեւ բնակելի
հատուածներ: Սակայն շէնքը նոր
սեփականատէր ունի, որը որոշել է
այն հիւրանոց դարձնել: Անգամ
ճարտարապետ են հրատիրել, որը
զբաղեցնամ է շէնքի վիճակի գնա-
հատման եւ չափազրման աշխա-
տանքներով: Եկատերինա Միկա-
րիձէն իր յօդուածում ներկայաց-
նում է նաեւ այդ ճարտարապետի
տեսակէտը:

«Ուզում ենք շէնքի ճակատա-
լին հասուածը բերել նախկին տես-
քին, որպէսզի շէնքը գնած ընկե-
րութիւնը հասկանայ, թէ ինչ գանձ
ունի: Ես ուզում եմ նրանց հացնել
գլխաւոր միտքը. Բոլոր այն շէյ-
խերն ու մեծահարուստները, որ
կ'ացելեն Վրաստան, կը նախընտ-
րեն ՄԵԼԻՔԱԳՐԵՐԵԱՆԳԻ հին տան
հիւրանոցը: Զէ՞ որ սա եղակի տուն
է», ասում է ճարտարապետը:

**Ալեքսանդր Մելիք-Ազարեանց.
արժեքաւոր անուն, որի մասին
գրեթ ոչինչ չգիտենք**

Անհասկանալի է, թէ ինչու,
օրինակ, թիֆլիսահայ մեծանուն
հայ բարերարներ Մանթաշեանցի
ու Արամեանցի կողքին երբեւէ
չենք լսել Մելիք-Ազգարեանցի անու-
նը: Յատօք, հայկական ալբերնե-
րում կամ լրատուամիջոցներում
Մելիք-Ազգարեանցի ու նրա եկամ-
տաբեր տան մասին սոսկ չնչին
տեղեկութիւններ կան: Մինչդեռ
Մելիք-Ազգարեանցը Մանթաշեան-
ցի ու Արամեանցի հետ միասին
եղել է Կովկասի հայոց բարեգոր-
ծական ընկերութեան պատուալոր
անդամ, Թիֆլիսի հայ մտաւորա-
կանութեան կենտրոնի՝ Ներսիսեան
ճեմարանի պատուալոր հոգաբար-
ձուներից մէկը, ինչպէս Մանթաշ-
եանցը, Արամեանցը, Գէորգ Եւան-
գուլեանո:

Մելիք-Ազարեանցը ծնուել է
Թիֆլիսում 1847 թ., եթէ հաւաստի
է այն տեղեկութիւնը, որ նա թա-
գուհուն ունեցել է 35 տարեկանում,

իսկ վերջինս մահացել է 1904ին։
Հստ վրացական աղբիւրների՝
նա Բաքրում նաւթահճանքեր է ու-
նեցել։ Ազարեանցի կարողութեան
մասին կան այլ տեղեկութիւններ,
ըստ որոնց՝ նա ունեցել է նաեւ
պղնձի հանքավայրեր ու քարէ
ջրաղացներ։ Նրա ծոռնութու վկա-
յութեամբ՝ իր նախապապն է հիմ-
նել առաջին պղնձամոլիբդենային
գործարանը Ցարական Ռուսաս-
տանի Զանգեզուրի գաւառում։ Մի
բան ակնյայտ է՝ նա ժամանակի
ամենահարուստ ու ամենաազգեցիկ
հայերից մէկն է եղել Թիֆլիսում։

ի տարբերութիւն Թիֆլիսի
այլ մէծահարուստների, որոնք մինչ
բոլցեւիկների գալը հասցը ել
իրենց ունեցուածքը փրկել ու տե-
ղափոխուել արտերկիր, Մելիք-
Ազարեանցը մնացել է Թիֆլիսում։
Բոլցեւիկների իշխանութեան գա-
լուց կարճ ժամանակ առաջ Մելիք-
Ազարեանցը կնոջն ու ծնողներին
ուղարկում է Ֆրանսիա, իսկ ինքը
մնում Թիֆլիսում՝ սպասելով իր
եկածտաբեր տան ապագայ գնոր-
դուհուն, որը պէտք է ժամանէր
Ֆրանսիայից։ Բայց վերջինն, տես-
նելով Վրաստանում տեղի ունեցող
քաղաքական իրադարձութիւննե-
րը, տունը գնելու մտքից յետ է
կանգնում։ Մելիք-Ազարեանցը
մնում է Թիֆլիսում։ Անհասկանա-
լի է, թէ ինչու չի միանում կնոջը։
Ասում են՝ երբ նրա տունն ու
ունեցուածքը ազգայնացը ել են,
նրան մի փոքրիկ տարածք են
լատկագորել տան նկուղալին

Տասնամեայ Գործունէութիւն

**Ամփոփ գեկոյց Գալուստ Կիւլպէնկեան Յիմնարկութեան Դայկական
Դամայնքներու Բաժանմունքի տնօրէն՝ Ռազմիկ Փանոսեանի կողմէ**

2023 թուականը կը համընկնի
բովանդակ Հիմնարկութեան նոր
ռազմավարական ծրագիրի մեկ-
նարկին: Մայիս 2022-ին, Փրոֆե-
սոր Անթոնի Ֆլյուոն ստանձնեց
Հիմնարկութեան նախագահութիւնը
եւ իսկոյն ճեռնամքուի եղաւ ռազ-
մավարական վերամշակման եւ
ծրագրաւորման գործընթացին:
Ամիսներ երկարած խորհրդակցու-
թիւններէ եւ նախապատրաստու-
թիւններէ ետք, որուն Հայկական
Բաժանմունքը ամբողջութեամբ
մասնակցեցաւ, Դեկտեմբերին Հո-
գաբարձուներու Խորհուրդի կողմէ
ընդունուեցաւ 2023-27 տարեշր-
ջանի ռազմավարական ծրագիրը:
«Կայունութիւն» եւ «արդարակշ-
ռութիւն» ի յայտ եկան որպէս
երկու հիմնական սկզբունքներ,
առանցքը դառնալու Հիմնարկու-
թեան գործունեութեան:

Հայկական Համայնքներու Բա-
ժանմունքին համար անցումային
տարի մըն է 2023-ը, քանի կ'ամփո-
փէ նախորդ հնգամեայ ծըլագիրը եւ
կը ձեռնարկէ նորը: Մեր առաքե-
լութեան վերամշակուած բնաբանն
է՝ «Հզօրացնել հայոց լեզուն, մշա-
կոյթն ու կրթութիւնը Սփիւռքի
մէջ, եւ խթանել գիտական հետա-
զոտութիւնն ու քննական միտքը
Հայստանի մէջ»: Նշեալ յայտա-
րարութեան մէջ կայ թէ՛ շարունա-
կականութիւն, թէ՛ փոփոխութիւն:
Կը շարունակենք կեղրոնացած մնալ
լեզուի, մշակոյթի եւ կրթութեան
վրայ, յատկապէս արեւմտահայե-
րէնի վրայ, միաժամանակ ներմու-
ծելով նոր տարրեր, որոնք ներկա-
յիս անհրաժեշտ են հայութեան,
ինչպէս՝ գիտական հետազոտութիւն-
ներ, ընդհանուր առմամբ աւելի
լաւ քաղաքականութիւններ մշա-
կելու միտումով, եւ քննական մտա-
ծողութեան զարգացում՝ ազգային
հարցերուն աւելի լաւ լուծումներ
բերելու համար:

Բաժանմունքի գործունէութեան նոր հիմնասիւները կ'արտացոլեն հայկական աշխարհի երկուութիւնը՝ Հայաստան եւ Սփիւռքը։ Լիովին զնահատելով ազգի երկու հատուածներու միջեւ փոխկապակցութիւնը, մեր մօտեցումը այնուած էնայինիւ կը մնայ սփիւռքակեդրոն։ Սա հիմնուած է ո՛չ միայն ժողովրդագրական փաստերու վրայ, ըստ որոնց հայ ժողովուրդի երկու երրորդը կ'ապրի Հայաստանէն դուրս, այլեւ ցուցիչ է աւելի խորունկ փիլիսոփայական հեռանկարի մը։ Սփիւռքը ազգին եւ հայինքնութեան անբաժան մասնիկն է, եւ ան պէտք է մնանի եւ զարգանայ, եւ պէտք է զօրակիդ կանգնիլ անոր։

Նոր հնգամենայ ծրագիրը լու-
սարձակի տակ կ'առնէ երկու հիմ-
նական խնդիրներ՝ ապահովել
արեւմտահայերէնի եւ մշակոթի
կայունութիւնը Սփիւռքի մէջ, եւ
ամրապնդել Հայաստանի մէջ առ-
կաց խնդիրներու վերաբերեալ
քննական յանձնառութեան վրայ

Հիմնուած գիտական հետազօտութիւնները։ Ի մասնաւորի, մեր գործունէութիւնը այսուհետեւ պիտի կերպոնանայ հետեւեալ չորս հիմնասիւններուն վրայ՝

1. Երաշխատորել արեւմտահա-
յերէնի կենսունակութիւնը՝ հովա-
նաւորելով լեզուի իւրացումի եւ
ուսուցիչներու գաղրացման ծրա-
գիրներէն՝ մինչեւ լեզուն ամրապն-
դող թեքնաբանական նախաձեռ-
նութիւններ։

2. Մշակութային ստեղծագործական աշխացումները կը դրուի թէ՛ արեւմտահայերէնի, թէ՛ արուեստներու փոխակերպող դերին վրայ հասարակութիւններու եւ անհատներու կեանքին մէջ:

3. Հետազոտական աշխացումները կը խթանեն հասարակական/ընկերային գիտութիւններու ոլորտին մէջ քննական մտածողութիւնը եւ փաստացի հիմք կը հանդիսանան քաղաքականութեան մշակումի համար, յատկապէս Հայաստանի մէջ:

4. Ζωδία λιμναριών ακανής ή πεταλούδας στην περιοχή της Καστοριάς.

«Կայունութիւնը» եւ «արդարակշռութիւնը» առընչուած են մեր բոլոր չորս հիմնասիւներուն։ Ի տարբերութիւն մեր նախորդ ռազմավարական ծրագրին, 2023-27 տարեկաններ մասնաւում-ներուն մէջ պիտի չառաջնորդ-ուինք աշխարհագրական բաժա-նուածներով, այլ պիտի կեղոնա-նանք համահայկական նիւթերու վրայ, անդրադառնալով աշխարհատարած հայկական համայնքներու փոխկապակցութեան։ Շուտով այսինքն առաջանական ձեռ

Ծուտով պիտի հաղորդենք մեր
նոր ռազմավարական ծրագիրի
մանրամասնութիւնները մեր թար-
մացուած կայքէջին եւ ընկերային
ցանցերու միջոցով, ինչպէս նաև
Սփիւրքի ու Հայաստանի մէջ նա-
խատեսուած շարք մը իջողառում-
ներու ընթացքին: Ներկայիս կ'ամ-
բողջացնենք 2014 տարեցրածանէն ի
վեր մեր կողմէ աջակցութիւն ստա-
ցած ծրագիրներու եւ տրամադր-
ուած կրթաժողակիներու ցուցակնե-
րը. թափանցիկութեան համար, այս
բոլորը պիտի տեղադրուին մեր
կայքէջին վրայ: Հոյն պիտի գտնէք
նաև վերջին տասը տարիներուն
մեր ծաւալած գործունէութեան
հաշուետուութիւնը:

*Մինչեւ այստեղ, գրոթիւնս
անդրադարձաւ ապագային։ Ինչ-*

պէս նշեցի, տասնամեայ նշաձողը
նաեւ հնարաւորութիւն կ'ընձեռէ
յետադարձ ակնարկով արժեւորում
մը կատարելու: Ինծի յաճախ հարց
տուած են, թէ որո՞նք են Բաժան-
մունքին ամենամեծ ձեռքբերում-
ները, կիւլպէնկեան Հիմնարկու-
թեան միանալէս ի վեր: Բարդ է
հարցումը: Զամառօս՝ պիտի ուզէի
նշել երեք պարզ ու յատակ ուղղու-
թիւններ, որոնք Բաժանմունքը
գլխաւորած է, կամ որոնց գարգա-
ցումին զգալիօրէն նպաստած է:

Նախ՝ արեւմտահայքերէնը
դրած ենք «քարտէզին վրայ»:
Թէեւ շատերը կը խօսին լեզուին
դիմագրաւած վտանգներուն մա-
սին, մենք իրապէս նկատելի մի-
ջոցներ ներդրած ենք զայն կենսու-
նակ դարձնելու, հովանաւորելով
մանկավարժական գործիքներ, ու-
սուցիչներու զարգացումի ծրա-
գիրներ, ուղղագրիչներ, գրակա-
նութեան թուայնացում, դպրոցա-
կան օժանդակութիւններ, հրատա-
րակութիւններ, մշակութային ծրա-
գիրներ, չափահաններու լեզուի դա-
սընթացքներ եւ այլն: Այս բոլորը
յարածուն կերպով ամրապնդած է
լեզուն եւ անոր նկատմամբ յառաջ
բերած է նոր ոգեսորութիւն, ի
մասնաւորի երիտասարդներու մօտ:
Արեւմտահայքերէնը «վտանգուած»
լեզու է, մեռած լեզու չէ՛: Ներկայ
սերունդը հնարաւորութիւնը ունի
շրջելու գործընթացը, եւ մենք
ուրախ ենք ըլլալու այս շարժու-
մին առաջնորդներէն մէկը:

Երկրորդ՝ մեր հետազօտական
եւ թարգմանական դրամաշնորհ-
ներու միջոցով, մենք առանցքային
դեր ունինք հայագիտութեան
«արդիականացման» մէջ՝ մէկ կող-
մէն աւելի շատ ժամանակակից
նիւթերու հետազօտութիւններ հո-
վանաւորելով, միւս կողմէն՝ նոր
մտածողութիւն ու մօտեցումներ
բերելով Հայաստան՝ ընկերային
գիտութեան/հասարակագիտական
կարեւոր նիւթերու թարգմանու-
թիւններու միջոցով։ Այս ոլորտին
մէջ շատ աւելին կ'ակնկալուի, եւ
հետեւաթար յառաջիկայ հինգ տա-
րիներուն մեր բացայաց կենդրո-
նացումը պիտի դրուի վերոնշեալ
երկու ուղղութիւններուն վրայ։
Հայկական Սփիւրքի Հարցախոյզը,
Հայաստանի մէջ այժմէկան նիւթե-
րու, ինչպէս նաեւ հայ-թրքական
յարաքերութիւններու եւ լայն
առումով հայագիտական ուսում-
նասիրութեանց համար տրամադր-
ուած կրթաթոշակներն ու գիտա-
հետազօտական դրամաշնորհները,
ինչպէս նաեւ թարգմանութիւննե-
րու շարքի հովանաւորումը այս
գործունէութեան վառ օրինակներ
են։

Երրորդ, չեմ կրնար չանդրա-
դառնալ համալսարանական մեր
կրթաթոշակներու ծրագիրին, որ
աշակցած է աշխարհասկիւռ հա-
զարաւոր ուսանողներու: Այս մէկը
ստոյգ հպարտութեան առիթ է:
Հայագիտական ոլորտի մէջ ներ-
կացիս գործող նոր տաղանդներէն

շատերը անցեալին արժանացած են կիւլպէնկեանի տրամադրած կրթա-թոշակներու։ Ամեն տարի 8-15 մագիստրոսական, դոկտորական եւ յետզոկտորական կրթաթոշակներ կը տրամադրենք միայն հայագի-տական ոլորտի ուսանողներու (Հա-յաստանէն դուրս), որոնց կողքին՝ բազմաթիւ այլ կրթաթոշակներ։ Նպաստներ կը յատկացնենք նաև գիտական ոլորտներու հետազօ-տողներուն եւ տարբեր մասնագի-տութիւններու հետեւող հայ ուսա-նողներուն, ներառեալ գիտաժողո-վի եւ ճամփորդական դրամաշ-

Նորհներ՝ Հայաստան գործող երի-
տասարդ հետազոտողներու համար։
Համոզուած եմ, որ Հայկական
Համայնքներու Բաժանմունքը վեր-

ջին տասը տարիներուն ընթացքին փոխակերպող դեր խաղացած է այս երեք ոլորտներուն մէջ: Յառաջիկայ հինգ տարիներուն մեր ծրագրային չորս հիմնասիւները պիտի առաջնորդուին վերոնշեալ ուղղութիւններով՝ միշտ նկատի ունենալով շրջարկը ուր մենք կը գործենք, եւ կեղրոնանալով Սփիւռքի եւ Հայաստանի դիմագրաւած մարտահրաւէրներուն վրաց: Ճկունութիւնը (մանաւանդ ճգնաժամերու ընթացքին) նպաստատու կազմակերպութիւններու յաջողութեան բանալին է. ճկունութիւն ցուցաբերեցինք համաձարակին եւ 44-օրեայ պատերազմին ընթացքին՝ տրամադրելով մարդասիրական օժանդակութիւններ կամ հիմնովին փոխելով մեր նախագիծերը՝ միաժամանակ չշեղելով մեր աշխատանքային ուղիէն:

իսկ ներքին մակարդակով,
նախորդ տարի վերամշակեցինք
մեր կայքէջը, ամբողջութեամբ վե-
րածելով երկեցու էջի՝ անգլերէն
եւ արեւմտահայերէն։ Նոյնիսկ
«Թխուկներու քաղաքականու-
թիւնը» հայերէնով է։ Աւելցուցինք
մեր մարդուժը՝ նշանակելով նոր
Օգնական Տնօրէն՝ Շողեր Մարկոս-
եանը։ Սեկնարկեցինք Facebook-ի
վրայ մեր բաժանմունքի սեփական
էջը, անմիջականօրէն ներգրաւ-
ուելու ընկերային ցանցերուն մէջ։

Հնդղեմ, հետեւեցիք մեր էջին:
Առաջիկայ ամիսներուն, մինչ
կը սկսինք իրագործել նոր հնգամ-
եայ ծրագիրը, մեծագոյն մարտահ-
րաւէրս պիտի ըլլայ ապահովել
ծրագիրի շարունակականութիւնն
ու միաժամանակ անոր փոփոխու-
թեան գործընթացը: Փոփոխու-
թիւնը կ'ենթադրէ գտնել նոր հա-
ւասարակշռութիւն մը հին եւ նոր
նպաստառուներու միջեւ. դժուար
պիտի ըլլայ որոշ ծրագիրներու
օժանդակութիւնը դադրեցնել, մա-
սաւանդ տարիներու համագործակ-
ցութենէ ետք: Սակայն պատրաստ
ենք դիմագրաւելու նոր մարտահ-
րաւէրներ, մշակելու նոր նախագի-
ծեր, եւ զարգացնելու նոր համա-
գործակցութիւններ:

Գալով ընթացիկ նախաձեռ-
նութիւններուն, հարկ է միշտ ի
մտի ունենալ հետեւեալ հարցադ-
րումը՝ «ո՞ւր է տուեալ նախագի-
ծին դրական ներգործութիւնը»։
Այս հարցումին պատասխանը միշտ
պէտք է կարենանք տալ Հիմնար-
կութեան Հոգաբարձու Խորհուր-
դին, եւ աւելին՝ մեր հանրութեան։
Կ'ընդունինք, որ դրական ներգոր-
ծութիւն մը ցոյց տալը՝ որպէս
շօշափելի ցուցիչ, գժուար է, յատ-
կապէս երբ նիւթը կը վերաբերի
լեզուին, մշակոյթին եւ կրթու-
թեան։ Հարկ է աշխատիլ այդ
ուղղութեամբ՝ համագործակցելով
Հիմնարկութեան այլ նպաստատու-
րաժաննունքներու մէջ աշխատող
։

գործընկերու հետ։
Ոգեւորուա՛ծ ենք յառաջիկաց
չինդ տարիիներով։ Պիտի շարունա-
կենք հովանաւորել ծրագիրներ,
մշակել նոր նախագիծեր, դասեր
քաղել մարտահրաւերներէն եւ շա-
րունակել մեր երթը։ Միշտ օրինակ
ծառայած է ինձի մեր մեծ սերուն-
դը, որ Յեղասպանութիւնն ետք իր
կեանքը, մշակոյթը, լեզուն եւ կեն-
սունակ համայնքներ կերտեց
Սփիւռքի մէջ։ Գալուստ Կիւլպէնկ-
եանը անձամբ, 1920-1930-ական

Պոլսոյ «Մարալ» Երգի ու Պարի Համոյքի Մարդասիրական Նոր Համերգը

Այս օրերուն, Պոլսոյ «Մա-
րալ» երգի ու պարի համոյթը կը
պատրաստուի յառաջիկաց Ապրիլ
14-ին բեմ ելլելու մարդասիրա-
կան նոր ծրապիրով մը, որուն
հասոյթին մէկ մասը պիտի տրա-
մադրուի և Փետրուարի երկա-
շարժի աղիտեականերուն:

Ապրիլին կայանալիք համեմատիկ բերգին բեմ պիտի ելլէ միացն չափահասներու խումբը որ կը բաղկանայ 45 հոգիներէ: Բեմին վրայ իրենց պիտի ընկերանայ տաղանդաւոր երգչուհի Գարին Պողոսուրթ: Ան հայերէն 8 երգով իր մասնակցութիւնը պիտի բերէ: Զորս երգ պիտի կատարէ որպէս մեներգ, իսկ միւս չորսին պիտի ընկերակցի նաեւ պարախումբը:

Այս առթիւ երկարածեաց
գլխաւոր պարուսոյց Կարպիս
Զափքանն ըստ. «... երկրաշար-

**Ժի աղէտը ծանր ազդեցութիւն
ձգած է բոլորին վրայ եւ համեր-
գային նոր ծրագորվ կ'ուզեն
«Պաղունց մը աղ ըլլալ ընդհա-
նուր ապօւրին մէջ»:**

Մարալ համոյթի վարչական-ներէն Պուրակ էրիքինն արտա-յացտուելով յառաջիկայ այլ ծրա-գիրներուն մասին նշեց որ ունին կարեւոր նախաձելունութիւն մը, որուն համար դիմում կատարած են Հայաստանի մէջ կայսնալիք համահայկական մարզական խա-ղերու կազմակերպիչ յանձնախում-բին եւ այլ պատասխանատունե-րու, որպէսզի մարալցիներն ալ, իրենց մասնակցութիւնը բերե ն բացման հանդիսութեան: Յոյս ու-նին որ այս գեղեցիկ ծրագիրը իրականութիւն կը դառնայ, քա-նի որ զօրակցութիւնը կը վայե-լեն համանքային շատ մը հաստա-տութիւններու:

Ա. Գրիգոր Լուսաւորիչ Անունով Փողոց Ուքրանիոյ Տնիեկըր Քաղաքին Մէջ

Ուքրանական Տնիքի վըր քա-
ղաքի քաղաքապետական խորհուր-
դի որոշումով, Քազանսքայա փո-
ղոցը վերանուանուեցաւ Ս. Գրիգոր
Լուսաւորիչ անունով: Այս փողոցը
կը գտնուի տեղույն Հայաստան-
եաց Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ եկե-
ղեցւոյ եւ Սբրգիչ Նիկոյեան պղղո-
տալին մօտ:

Դիտել տանք որ ուքրանահա-
յերու անցեալի պատմութիւնը կ'եր-
կարի մինչեւ 10-րդ դար: Ուքրա-
նական քաղաքներուն մէջ, կան
բազմաթիւ փողոցներ ու ծառուղի-

ներ, որոնց անունները կը կապուին
հայ համայնքի յայտնի գործիչնե-
րուն հետ:

Ի դէպ Ուքրանահայելու
Միութիւնը Վիգէն Շատուորեա-
նի գլխաւորութեամբ, դարձած է
միակ համառուքիւնը, որ կը միաւորէ
երկրի բոլոր հայկական կազմա-
կերպութիւնները: Այս միութիւնը
աշխոյժ աշխատանք կը տանի
ազգային պատմական արժէքնե-
րը հանրաժողակելու ուղղու-
թեամբ:

«Վերածնունդ» Կարգախօսով Համերգ Նիւ ճըրզիի Մէջ

Յառաջիկայ 25 Մարտի երեկոյան, Նիւ ձըրգիի մէջ, պիտի սարքուի բացառիկ հայկական համերգ մը, «Վերածնունդ» կարգախոսի անուան տակ: Սոյն միջոցառումը իր բնոյթով եզակի է եւ կը կազմակերպուի համագողութային նախաձեռնութեամբ: Զօնուած է գոհուած զինուրներուն, որոնց լի-

շատակին հայ ժողովուրդի հա-
րուստ մշակոյթը պիտի ներկայաց-
ուի երգ երաժշտութեածք ու պա-
րերով:

Համերգին իրենց մասնակցութիւնը պիտի բերեն հայաշխարհի նշանաւոր արուեստագիտներ՝ Հայաստանէն, Արցախէն սփիւռքէն, նաև Նիւ Ճըրգիէն:

Հայկական ԱԵԿ-ի Մասով

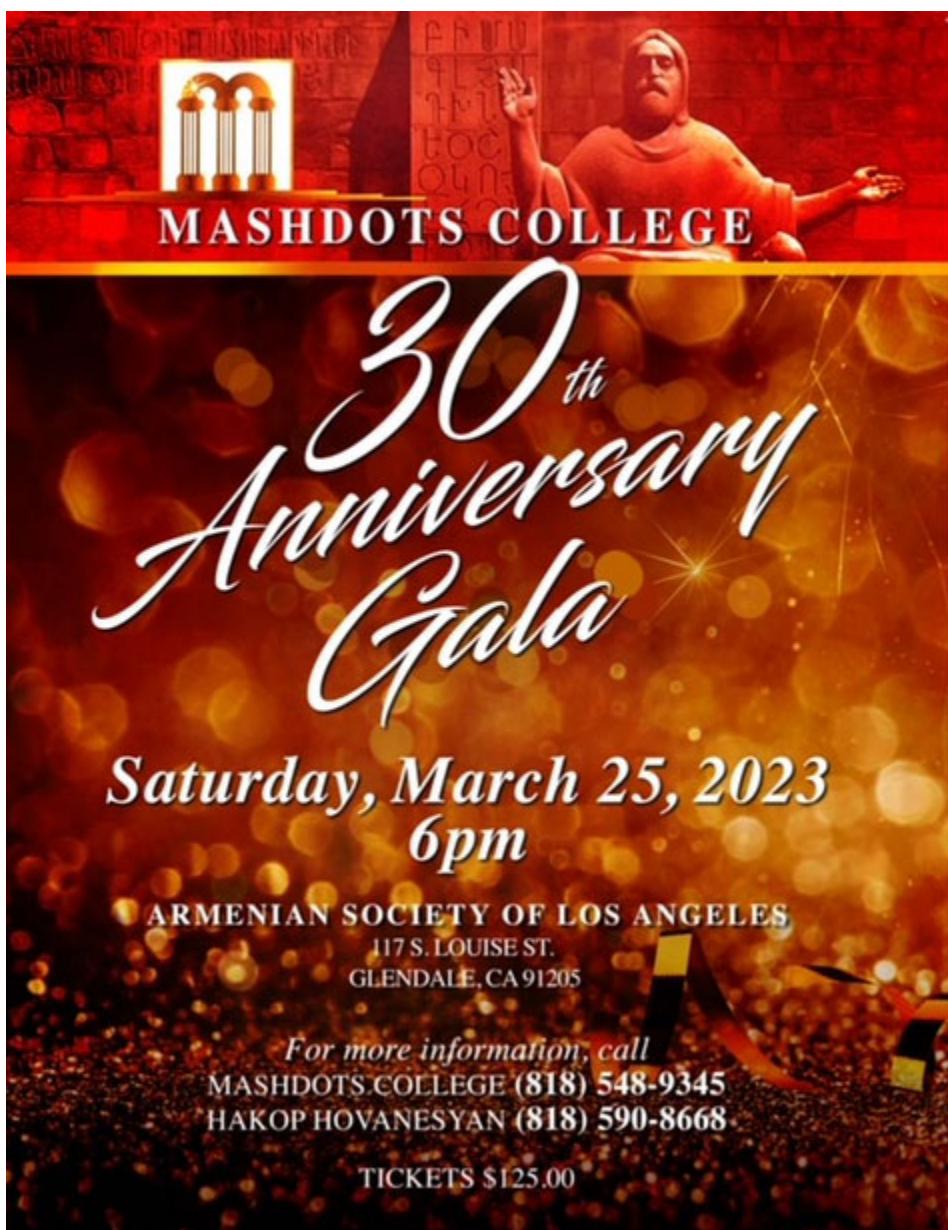
Ծարունակուած էջ 2-էջ

Ժամանակակից հրթիռային համակարգերը թոյլ են տալիս բարձր ճշգրտութեամբ հարուածել Մեծամորի Աէկ-ին, ինչը Հայատանի համար մեծ աղէտի կը յանգեցնի», - յայտարարել էր Ասրպէջանի պաշտպանութեան նախարարութեան մամուլի ծառայութեան ղեկավար Վագիֆ Դարգիմիլին:

Այսինքն՝ ըստ թրքական տրամաբանութեան, եթէ հրթիռացին հարուած են հասցնում, աղէտը միայն Հայաստանի համար է, բայց եթէ ՀԱՅԵԿ-ը նորմալ աշխատում է, վտանգը ամբողջ տարածաշրջանի համար է:

ի դէպ, ժամանակին ատրպէց-
ճանական յայտարարութեան մա-
սին Գրոսին տեղեկացուել էր: Հայ-
կական կողմը մտահոգութիւն էր
յայտնել Մեծամորի ատոմակայա-
նին հրթիռացին հարուած հասցնե-
լու մասին Ատրքցանի պաշտպա-
նութեան նախարարութեան սպառ-
նալիքի վերաբերեալ՝ նշելով, որ
նման յայտարարութիւնները պար-
զապէս ոտնահարում են միջազգա-
յին հումանիտար իրաւունքի բոլոր
նորմերը, լրջագոյն մարտահրատէր
են ոչ միայն Հայաստանի, այլև
ամբողջ տարածաշրջանի անվտան-
գութեան եւ կայունութեան հա-
մար: Հայկական կողմն ընդգծել էր՝
ատոմակայանի թիրախավորման
վերաբերեալ Ատրպէցանի դատա-
պարտելի յայտարարութիւնը ոչ
այլ ինչ է, քան պետական ահաբեկ-
չութեան ուսուասաւ ուսէն որո՞ց:

չութեան բացայաց դրսեւորում։
Մեր կողմից յաւելենք՝ թրքա-
կան կողմից միջազգային հանրու-
թեանը պարբերաբար Հայկական
Աէկ-ի մասին սխալ տեղեկութիւն
տալը նոյնպէս ահաբեկչութեան բա-
ցայաց դրսեւորում է։ Քանզի այն
հետապնդում է մէկ նպատակ՝ Հա-
յաստանին զրկել միջուկային էներ-
գետիկայի զարգացման ու էներգե-
տիկ անվտանգութեան հեռանկար-
ներից։ Հետեւաբար, հայկական կող-
մը թրքական կողմի ոչ մի յայտա-
րարութիւն այս մասով չպէտք է
անտեսի՝ լինի այն յիմարութիւն,
զրպարտութիւն, թէ բարբաջանք։
«ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

www.massisweekly.com

Weekly News Updates

Երոպայի Արեւելեան Ուղղափառ Եկեղեցիներու Մշտական Խորհրդաժողովի (OCE) Երրորդ Համագումարը Վիեննայի Մէջ

2023 թուականի ֆետրուար
22-էն 24 Աւստրիոյ մայրաքաղաք
Վիեննայի Սուրբ Հռիփսիմէ Հայ
Առաքելական Եկեղեցւոյ մէջ տեղի
ունեցաւ Եւրոպայի Արեւելքան Ուղ-
ղափառ Եկեղեցիներու Երրորդ հա-
մագումարը: Կերպոնական Եւրո-
պայի եւ Սկանտինավիոյ Հայ Առա-
քելական Եկեղեցւոյ Հայրապետա-
կան Պատուիրակ Գերաշնորհ Տ.
Տիրան Նպիսկոպոս Պետրոսեանի
հիւրընկալութեամբ համագումա-
րը կը վարէր Գերաշնորհ Տ. Խա-
ժակ Արքեպիսկոպոս Պարսամեա-
նը, որուն իրենց մասնակցութիւնը
բերած էին Հայ Առաքելական,
Ղպտի Ուղղափառ եւ Ասորի Ուղ-
ղափառ Եկեղեցիներու ներկայա-
ցուցիչները:

Արեւելեան Ուղղափառ Եկեղիցիներու ընտանիքը, որ իր արձատներով կառչած է առաքելական աւանդութեան, կը վկայէ քրիստոնէական մշակոյթի, պատմութեան հարուստ ժառանգութեան մասին իր հայրենի Հայաստանի, հիւսիսացին Ավրիկէի, Մերձաւոր Արեւելքի եւ Հնդկաստանի երկիրներու մէջ: Արեւելեան ուղղափառ քրիստոնեաները ողջ աշխարհի մէջ կը կազմէն շուրջ 60 միլիոն: Մեծ մասը կ'ապրի Հայաստանի, եգիպտոսի, էրիթրեանի, իրաքի, Սուրիոյ, իրանի եւ Թուրքիոյ, ինչպէս նաև՝ Եւրոպակի եւ այլ մայրցամաքներու մէջ:

Եւրոպայի Արեւելեան Ուղղա-
փառ բարձրաստիճան եկեղեցա-
կաններու առաջին հանդիպումը
տեղի ունեցած է Գերմանիոյ Ռւար-
պուրկ քաղաքի Ասորի ուղղափառ
վանքին մէջ, 2019 թուականի Հոկտեմբերի 4-ին:

Հանդիպումի ընթացքին պայմանաւորուած են համախմբել Եւրոպայի Արեւելեան Ուղղափառ Եկեղեցիներու առաջնորդները եւ ստեղծել մզ շտական խորհրդաժողով, որ պիտի ծառացէր Եւրոպայի մէջ Արեւելեան Ուղղափառ Եկեղեցիներու համատեղ գործելու, բարօրութիւնը խթանելու եւ ապահոելու աշխատանքն:

Երկրորդ հանդիպումը տեղի
ունեցած է 2022 թուականի Մայիս
5-ին Գերմանիոյ Հոքթեր-Պրեն-
հառլեքին գիւղաքաղաքի Ղպտի ուղ-
ոափառ մանրին մէջ:

Ղափառ զանգվար մէշ.
Երկրորդ հանդիպումի ըն-
թացքին կատարուած քննարկում-
ները յանդեցուցած են հետեւեալ /
սկզբնական-նախնական/ առաջադ-
րանքներու յալտարարութեան.

ա. Եւրոպայի Արեւելքան Ուղղակառ Եկեղեցիներու Մշտական Համաժողովը / խորհրդաժողովը /

Հայ Առաքելական, Ղպտի Ուղղա-
փառ, էրիթերիոյ Ուղղափառ,
Եթովպիոյ Ուղղափառ եւ Ասորա-
կան Ուղղափառ Եկեղեցիներու
առաջնորդներու ընկերակցութիւն
է:

բ. Մշտական համաժողովի /
խորհրդաժողովի/ առաքելութիւնը,
որպէս առաքելական եկեղեցիներու
ընկերակցութիւն, մեր Տէր եւ Փրկիչ
Յիսուս Քրիստոսի Աւետարանը
վկայակոչելն է՝ հաստատելով ուղ-
ղափառ քրիստոնէական հաւատքի
միասնութիւնը եւ ցոյց տալով
անոնց հաւաքական համերաշխու-
թիւնը:

գ. Մշտական Համաժողովը /
խորհրդաժողովը / անդամ եկեղեց-
յիներու հաւատացեալներուն
կրթական «Փորում»-ներու եւ հսա-
րաւորութիւններու միջոցով հսա-
րաւորութիւն կը ստեղծէ՝ բացա-
յացելու անոնց հաւատքի եւ աւան-
դոյթի ընդհանուր, միաւորող յատ-
կանիշները:

դ. Մշտական Համաժողովը /
խորհրդաժողովը /, քոյր եկեղեցի-
ներու եկեղեցապետերու ղեկավար-
ներու հաւանութեամբ եւ առաջ-
նորդութեամբ, կը ծաւալի միջդա-
ւանական Համագործոկցութիւն
քրիստոնէական այլ Համայնքներու
հետ՝ հովուական եւ ընկերային
հարցերու շուրջ:

ե. Մշտական Համաժողովը /
խորհրդաժողովը / Համընդհանուր
հարցերու շուրջ հասարակութեան
համար միջկրօնական երկինուու-
թիւն կը նախաձեռնէ՝ յանուն կեան-
քի եւ խաղաղութեան հաստատման;
զ. Մշտական Համաժողովը /

իսորհրդաժողովը / պէտք է կապ
հաստատէ եւ յարաբերութիւններ
պահպանէ Եւրամիութեան հետ:

Միաձայն կ'ընտրուի Գործադիրը կոմիտէն հետեւեալ կազմով.

Յախագահ՝ Արեւատեան Եւրոպ-
պայի Հայ Եկեղեցւոյ Հայրապետա-
կան Պատուիրակ Տ. Խաժակ Արքե-
պիսկոպոս Պարսամեան.

Փոխնախագահ Հիւսիսային
Գերմանիոյ Ղպտի Ուղղափառ Եկե-
ղեցւոյ առաջնորդ Անպա Տամիան.

Քարտուղար՝ Անտիռքի Ասո-
րի Ուղղափառ Եկեղեցւոյ Նիտեռ-
լանտներու առաջնորդ, Արքեպիս-
կոպոս Պոլիկարպուս Առողին Այ-
տին:

Եւրոպիութեան երկիրներու մէջ Արեւելէան Ռւղղափառ Եկեղեցիներու գործառոցիներն ու առաջադրանքները սահմանելու եւ իրականացնելու նպատակով՝ որոշուած է սահմանադրութեան նախագիծ մշակել յաջորդ համագու-

մար ընթացքին:

Երրորդ համագույմարը տեղի
ունեցաւ Վիեննա՝ բարեկամական
եւ ջերմ մթնոլորտի մէջ։ Ան կը
սկսի Վիեննայի Սբ. Հովհաննիմէ
եկեղեցւոյ մէջ Հայ Եկեղեցւոյ առա-
ւտեան ժամերգութեամբ, ուր
ընդգրկուած էին եւս զպտի եւ
ասորի Եկեղեցիներու ալզօթքներ։
Գերաշնորհ Տ. Տիրան Պետրոսեան
ողջունեց ներկաները եւ աղօթեց
համաժողովի յաջողութեան հա-
մար։

Համաժողովի աշխատանքա-
լին նիստը սկսաւ Գերաշնորհ Տ. Խաժակ Արքեպիսկոպոս Պարսամ-
եանի ողջոյնի խօսքով։ Սրբազնը
ներկայացուց օրակարգը, որու Հիմ-
նական կյտերն էին. սահմանադր-
ութեան նախագիծի ուսումնասի-
րութիւն, Պրօ Օրիենտէի Հիմնադր-
բամին այցելութիւն, Վիեննայի
Սուրբ Ստեփանոս մայր եկեղեցոց
այցելութիւն եւ հանդիպում քա-
ղաքի առաջնորդ, Կարտինալ Քրիս-
տոֆ Շէոնբորնի հետ։ Նախագահը
կարեւորեց Արեւելեան Ուղղափառ
եկեղեցիներու միասնական աշխա-

ծաւալուն աշխատանքի եւ ձեռքբերումներու մասին:

Տ. Խաժակ Արքեպիսկոպոս
Պարսամեան խօսեցաւ ՕԸԵ-ի նա-
խաձեռնութեան մասին՝ Եւրոպացի
մէջ արեւելեան քրիստոնեաներու
համարկումի կացութիւնում, հաս-
տատելով, որ անհրաժեշտ է միա-
սին աշխատիլ որպէս արեւելեան
քրիստոնեաներ, բայց նաեւ միջե-
կեղեցական ոգիով համակուած հա-
մագործակցիլ Կաթողիկէ եւ միւս
Եկեղեցիներու հետ: Նախագահ
Քլուս ու փրոփ. Վինքլերն իրենց
օգնութիւնը առաջարկեցին եւ հա-
մագործակցիլու պատրաստակամու-
թիւն յայտնեցին:

Վկիննալիք Սուրբ Ստեփանոս
մայր եկեղեցուց մէջ շրջացի մաս-
նակիցները տեղեկացան անոր հա-
րուստ պատմութեան մասին եւ
ծանօթացան արդտեղ խնամքով
պահպանուող ամենաթանկ մատուռք-
ներու մէկ քանիին, ինչպէս օրի-
նակ՝ Սուրբ Խաչի բեկորին:

Վիեննայի Կաթոլիկէ առաջ-
նորդ, Կարտինսալ Քրիստոփ Շոն-
պորն Սուրբ Հոգիկամէ եկեղեցւոց

տանքի անհրաժեշտութիւնը: Սրբա-
զանը, ընդգծեց եկեղեցիներու գե-
րը սփիւռքի մէջ՝ աջակցելու հա-
ւատացեալներուն, որպէսզի լիովին
համարկուին /ինդեքրուին/ նոր
հայրենիքին մէջ, բայց միաժամա-
նակ պահպանեն ամբողջական կա-
պը դաւանանքին եւ աւանդութնե-
րուն հետ: Առանձին անդրադարձ
կատարուած է թուրքիոյ եւ Սուլ-
իոյ մէջ տեղի ունեցած աւերիչ
երկրաշարժի հետեւանքներուն եւ
Լիպիայի ափերուն մօտ նաւաբե-
կութեան պատճառով խեղդուած
եղիպտացի երեխաներուն, որոնց
շարքին էին բազմաթիւ զպտի քրիս-
տոնեաներ՝ աղօթք առաքելով անոնց
լիշտապին:

Եպիսկոպոս Անպա Տամիան
Ներկայացուց Եւրոպայի Արեւել-
եան Ուղղափառ Եկեղեցիներու
Մշտական համաժողովի կանոնադ-
րութեան առաջին նախագիծը:

Հինգշաբթի յետմիջօրէին
Սուրբ Միքայէլս եկեղեցւոյ մէջ
հանդիպում տեղի ունեցաւ Պրո-
Օրիենտի նախագահ պարոն Ալ-
ֆոնս Ս. Քլոսի եւ անոր գործըն-
կերներուն հետ։ Նախագահը ող-
ջունեց ներկաները եւ տեղեկացուց
կաթողիկէ եւ Արքեւելեան Ուղղա-
փառ Եկեղեցիներու միջեւ միջեկե-
ղեցական յարաբերութիւններու
հարթակի վրայ, անոր գլխաւորած
հիմնադրամի կողմէ կատարուած

Ձեր Ծանուցումները Վստահեցք
«Մասիս» Շաբաթաթերթին
Massis2@earthlink.net (626) 797-7680

«Ինքերի» Յաղթանակին Նպաստեց Մխիթարեանի Կոլը

Խոալիոյի առաջնութեան 25-րդ հանգրուանին փոխախոյեան «Ինթեր» Միլանի մէջ մրցեցաւ «Լեչի» հետ եւ եւ յաղթեց 2:0 արդիւնքով:

29-րդ վայրկեանին խաղի արդիւնքը բացաւ միլանեան խումբի կիսապաշտպան Հենրիի Մխիթարեանը: Կոլային փոխանցումը կատարեց խոալացի կիսապաշտպան Նիկոլ Պարելան:

53-րդ վայրկեանին դաշտի տէրերու առաւելութիւնը կրկնապատկեց աշխարհի ախոյեան Արժենթինի հաւաքականի յարձակող Հառուտարօ Մարտինեսը:

Մխիթարեանը փոխարինուեցաւ 71-րդ վայրկեանին:

«Ինթեր» 50 կէտով երկրորդն է եւ 15 կէտ ետ է առաջատար «Նախոլիէն»:

«Արսենալի» Յաղթանակը՝ 3:2 Արդիւնքով

Club	MP	W	D	L	GF	GA	GD	Pts
1 Arsenal	26	20	3	3	59	25	34	63
2 Man City	26	18	4	4	66	25	41	58
3 Man United	25	15	4	6	41	35	6	49
4 Tottenham	26	14	3	9	46	36	10	45
5 Liverpool	25	12	6	7	47	28	19	42

Անգլիոյ առաջնութեան 26-րդ հանգրուանին առաջատար «Արսենալ» Լոնտոնի մէջ ընդունեց «Փորնմուտին»: Աղիւսակի առաջատարը մինչեւ 62-րդ վայրկեանին կը պարտուէր 0:2 արդիւնքով, սակայն կարողացաւ յաջորդական երեք կուեր նշանակելով համնիկ յաղթանակի՝ 3:2 արդիւնքով:

«Արսենալը» 63 կէտով կը գլխաւորէ մրցաշարային աղիւսակը եւ 5 կէտ առաջ է երկրորդ տեղը գտնուող ախոյեան «Մանչեսթըր Սիթիէն»:

Լոնտոնի «Թոթենհեմը» հիւրընկալեց «Ուլվերհեմֆթընին» եւ պարտութիւն կրեց 0:1 արդիւնքով: «Թոթենհեմ» 45 կէտով չորրորդն է եւ 4 կէտ ետ է երկրորդ տեղը ընթացող «Մանչեսթըր Եունայթընին», որ 2 խաղ նուազ կատարած է:

Լոնտոնի «Չելսին» ընդունեց «Լիսա Եունայթընին» եւ առաւելութեան հասաւ նուազագոյն արդիւնքով: «Չելսին» 25 խաղէն յետոյ 34 կէտով 10-րդն է:

«Մանչեսթըր Եունայթընի» Ամենամեծ Պարտութիւնը Կրեց Փրեմիեր Լիկայի Մէջ

«Լիվերփուլէն» կրած 0:7 արդիւնքով պարտութիւնը «Մանչեսթըր Եունայթընի» ամենամեծ պարտութիւնը էր Փրեմիեր Լիկայի մէջ:

Անգլիոյի առաջնութիւններուն «Մանչեսթըր Եունայթըն» 0:7 արդիւնքով պարտուած էր նաև 1926 թուականին՝ «Պիեքպըրնին», 1930-ին՝ «Ասթոն Վիլային», 1931-ին՝ «Ուլվերհեմֆթընին»:

26-րդ հանգրուանին «Լիվերփուլ» իր մարզադաշտին վրայ յաղթակի հասաւ ուրուկուացի նունիէսի, եղիպատացի Մոհամետ Սալահի տուպէրուն եւ պրազիլցի Ռոպերթո Ֆիրմինոյի կոլին շնորհիւ:

Միապէն ՊՍԺ-ի Բոլոր Ժամանակներու Լաւագոյն Ռնբարկու

Ֆրանսայի առաջնութեան 26-րդ հանգրուանին «Նանտի» բերդը դրաւելու շնորհիւ ՊՍԺ-ի 24-ամեայ ֆրանսացի յարձակող կիլիան Միապէն գերազանցեց ուրուկուացի յարձակող էտինսոն կավանիի մրցանիշը: Ան 201 կոլով դարձաւ ֆարիզեան ակումբի բոլոր ժամանակներու լաւագոյն մըբարկուն: Միապէն այդ ցուցանիշին հասաւ 247 խաղի ընթացքին:

ՊՍԺ-ն «Նանտին» յաղթեց 4:2 արդիւնքով:

Արթուր Դաւթեան Կրկին Լաւագոյնն է Աշխարհի Գաւաթին

Քաթարի մայրաքաղաք Տոկայակի մէջ կայացած սպորտային մարմամարզութեան աշխարհի գաւաթի իազարկութեան 2-րդ փուլին աշխարհի եւ Եւրոպայի ախոյեան Արթուր Դաւթեան գերազանց մրցելոյթ ունեցաւ յենացատկի եզրափակիչին եւ նուածեց յախոյեանի կոչումը:

Հայ մարզիկը վասակեցաւ 15.083 կէտ եւ մէկ բալով առաջ անցաւ ուկրանացի հոգոր Ռադիկ Ալիկովի կողմէ: Երրորդ տեղը գրաւեց որակաւորման փուլի առաջատար, Փիլիփինցի Քառլոս Եուլուն:

Ցիշեցնենք, որ Արթուր Դաւթեան յաղթած էր նաեւաշխարհի գաւաթի մըցումներու առաջին հանգրուանին:

ՄԼՍ. Լուկաս Սելարաեանը 2 Կոլ Նշանակեց Եւ Ղարձաւ Խաղի Լաւագոյն Խաղոցող

Հիւսիսամերիկան ՄԼՍ-ի Արեւելեան Քոնֆերանսի երկրորդ հանգրուանին «Գոլամպոս Քրիւն» իր դաշտին վրայ մրցեցաւ է «Տի Սի Եունայթընի» հետ եւ առաւելութեան հասած է 2:0 արդիւնքով:

10-րդ եւ 44-րդ վայրկեաններուն «Գոլամպոսի» երկու կուերը նշանակեց Հայաստանի հաւաքականի կիսապաշտպան Լուկաս Սելարաեանը, որ դարձաւ հանդիպման լաւագոյն խաղցողը:

«Պարսելոնան» Յաղթեց Ու Կը Մնայ Առաջատար

Սպանիոյ առաջնութեան 24-րդ հանգրուանին փոխախոյեան «Պարսելոնան» ընդունեց «Վալենսիային» եւ առաւելութեան հասաւ նուազագոյն արդիւնքով:

15-րդ վայրկեանին գամբալոնական խումբէն խաղի հաշիւր բացաւ պրազիլցի յարձակող Ռաֆիկինեան, որուն գերազանց փոխանցում կատարեց սպանացի կիսապաշտպան Սերիիի Պուսկինը:

«Պարսելոնան» 62 կէտով կը գլխաւորէ մրցաշարային աղիւսակը եւ 10 կէտ առաջ է երկրորդ տեղը գտնուող ախոյեան «Ռեալէն», որ մէկ խաղ նուազ կատարած է:

«Ռեալ» Չյաղթեց Եւ 9 Կէտ Ետ է «Պարսելոնայէն»

Սպանիոյ առաջնութեան 24-րդ հանգրուանին ախոյեան «Ռեալ» Սելիլիայի մէջ հիւրընկալեց «Պետիսին» եւ բաւարարուեցաւ հաւաքար արդիւնքով՝ 0:0:

12-րդ վայրկեանին Արքայական խումբի ֆրանսացի յարձակող Քարիմ Բենզմեն գրաւեց մրցակիցի բերդը, սակայն VAR-ի սարքը ցոյց տուաւ ձեռքով խաղ:

«Ռեալ» 53 կէտով երկրորդն է եւ 9 կէտ հետ առաջատար է «Պարսելոնայէն»: «Բետիսը» 5-րդն է՝ 41 կէտ:

«Պայրըն» Յաղթեց Եւ Բարձրացաւ Առաջին Տեղ

Գերմանիոյ առաջնութեան 23-րդ հանգրուանին ախոյեան Միւնիիի «Պայրընը» հիւրընկալեց «Շտութկարտին» եւ յաղթանակի հասաւ 2:1 արդիւնքով:

«Պայրըն» Միւնիի 49 կէտով դարձական գլխաւոր բացաւ մրցաշարային աղիւսակը: Նոյնքան կէտ ունի երկրորդ տեղը գտնուող Տորթմունի Տորթմունի Պորուսիան: